

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA ÚČETNICTVÍ A DANÍ

Komparace daně z příjmů fyzických osob v České republice a Polské republice
Comparison of Personal Income Tax in the Czech Republic and the Republic of Poland

Student:

Stanislav Raszka

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Kateřina Krzikallová, Ph.D.

Ostrava 2020

Zadání bakalářské práce

Student: **Stanislav Raszka**

Studijní program: B6208 Ekonomika a management

Studijní obor: 6202R049 Účetnictví a daně

Téma: **Komparace daně z příjmů fyzických osob v České republice
a Polské republice
Comparison of Personal Income Tax in the Czech Republic
and the Republic of Poland**

Jazyk vypracování: čeština

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
2. Charakteristika daně z příjmů fyzických osob na území České republiky
3. Charakteristika daně z příjmů fyzických osob na území Polské republiky
4. Praktická aplikace základních rozdílů na dani z příjmů v České a Polské republice
5. Závěr

Seznam použité literatury

Seznam zkratk

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Seznam příloh

Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

PELECH, Petr a Vladimír PELC. *Daně z příjmů s komentářem 2018*. 17. vyd. Olomouc: ANAG, 2018. 832 s. ISBN 978-80-7554-144-4.

SCHELLECKENS, Marnix. *European Tax Handbook 2019*. Amsterdam: IBFD, 2019. 1250 p. ISBN 978-90-8722-521-6.

ŠIROKÝ, Jan a kol. *Daňové teorie. S praktickou aplikací*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2008. 301 s. ISBN 978-80-7400-005-8.

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Kateřina Krzikallová, Ph.D.**

Datum zadání: 22.11.2019

Datum odevzdání: 07.05.2020

Ing. Jana Hakalová, Ph.D.
vedoucí katedry

doc. Ing. Lenka Kauerová, CSc.
proděkanka pro studium
na základě pověření k jednání č.j.
VSB/19/050319/9900 ze dne 24. 9. 2019

Prohlašuji, že jsem celou bakalářskou práci, včetně všech příloh, vypracoval samostatně.
Přílohy č. 1 a 2, dané mi k dispozici, jsem samostatně doplnil.

V Ostravě dne 27. 05. 2020

.....
Stanislav Raszka

Touto cestou bych chtěl poděkovat své vedoucí bakalářské práce
Ing. Kateřině Krzikallové, Ph.D. za cenné rady a připomínky při zpracovávání této
bakalářské práce.

Obsah

1	Úvod.....	5
2	Charakteristika daně z příjmů fyzických osob na území České republiky	7
2.1	Daň na území České republiky	7
2.1.1	Funkce daní.....	7
2.1.2	Zákon	7
2.2	Daňový subjekt.....	8
2.2.1	Poplatník daně.....	8
2.2.2	Plátce daně	8
2.3	Předmět daně	8
2.4	Osvobození od daně	9
2.5	Zdaňovací období.....	9
2.6	Základ daně	9
2.6.1	Odčitatelné položky základu daně	10
2.6.2	Nezdanitelné části základu daně	10
2.6.3	Sleva na dani	11
2.6.4	Daňové zvýhodnění	12
2.6.5	Daň stanovená paušální částkou	12
2.6.6	Výdaje stanovené procentem z příjmů.....	13
2.6.7	Příjmy a výdaje spolupracujících osob	14
2.7	Sazba daně.....	14
2.7.1	Solidární zvýšení daně	14
2.8	Zálohy	15
2.8.1	Prohlášení poplatníka k dani.....	16
2.9	Minimální mzda	16
2.10	Minimální výše daně	16
2.11	Daňové přiznání.....	16
2.11.1	Termín podávání	17
2.12	Opatření související s SARS-CoV-2	17
3	Charakteristika daně z příjmů fyzických osob na území Polské republiky	18
3.1.1	Daň na území Polské republiky	18
3.1.2	Zákony	18
3.2	Daňový subjekt.....	18
3.3	Předmět daně (Przedmiot opodatkowania)	19
3.3.1	Výdaje na dosažení příjmů (Koszty uzyskania przychodu).....	19
3.4	Základ daně	20

3.4.1	Sleva na dani a odpočitatelné položky základu daně.....	20
3.4.2	Nulová daň z příjmů pro mladé	23
3.4.3	Osvobození od daně (Zwolnienia przedmiotowe)	23
3.4.4	Snížení daňové povinnosti	23
3.5	Sazba daně (Stawki podatkowe)	24
3.5.1	Daňová stupnice a daň rovná	24
3.5.2	Paušální sazby od evidovaných příjmů (Ryczałt od przychodów ewidencjonowanych)	25
3.5.3	Daňová karta (Karta podatkowa)	26
3.5.4	Solidární daň	26
3.6	Minimální mzda (Minimalne wynagrodzeniu za prace)	27
3.7	Zálohy (Zaliczki).....	27
3.7.1	Prohlášení poplatníka k dani	28
3.8	Zdaňovací období (Rok podatkowy).....	28
3.9	Daňové přiznání (Deklaracja podatkowa).....	28
3.9.1	Společné daňové přiznání manželů.....	29
3.10	Opatření související s SARS-CoV-2	30
4	Praktická aplikace základních rozdílů na dani z příjmů v České a Polské republice	31
4.1	Příjmy ze závislé činnosti.....	31
4.1.1	Česká republika.....	32
4.1.2	Polská republika.....	35
4.1.3	Porovnání	38
4.2	Podnikatelská činnost registrovaná	40
4.2.1	Česká republika.....	41
4.2.2	Polská republika.....	43
4.2.3	Porovnání	47
4.3	Podnikatelská činnost se spolupracující osobou	49
5	Závěr	54
	Seznam použité literatury	57
	Seznam zkratk.....	61
	Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce	
	Seznam příloh	
	Přílohy	

1 Úvod

Daně jsou určeny ke hrazení společných potřeb, jako je například obrana státu proti vnějšímu nepříteli, financování školství, výstavba a údržba sítě veřejných dopravních cest. Proto je nutné, aby daně byly povinné a každý se podílel na veřejném rozpočtu předem stanovenými daněmi. Daně mají historií dlouhodobou jako státy samotné, jelikož státu vždy vznikaly potřeby, jako například obrana země, válečné výpravy nebo provoz dvora panovníka, a tyto potřeby bylo nutné něčím hradit. Později státy začaly pocítovat potřebu vytváření rezerv, a proto vznikly dávky z obilí. Následně stát začal zavazovat a vymezovat jednotlivce, ve kterých obdobích a v jaké výši mají přispívat do společné pokladny, a tak vznikl zárodek daní (Vančurová, 2018).

Cílem práce je charakteristika daně z příjmů fyzických osob na území České a Polské republiky se zaměřením na vybraná specifika a možností plynoucích ze zákonů, následná aplikace na daně z příjmů v konkrétních situacích spolu s možnostmi optimalizace daňové povinnosti za účelem zjistit výhody, nevýhody a rozdíly různých způsobů zdanění v daných státech a tyto skutečnosti poté porovnat.

Bakalářská práce je rozdělená do pěti kapitol. Po úvodu následuje druhá a třetí kapitola, ve které jsou popsána teoretická východiska. Druhá kapitola je zaměřená na problematiku z pohledu České republiky a třetí kapitola na problematiku z pohledu Polské republiky. Čtvrtá kapitola je zaměřená na praktickou část, ve které jsou na modelových příkladech poplatníků vylíčeny povinnosti a možnosti týkající se zdanění jejich příjmů. Následně je vše shrnuto v závěru.

Druhá kapitola je zaměřená nejdříve na daně obecně, jejich funkce a definice. Následně je kapitola zaměřená již konkrétněji na daně z příjmů fyzických osob v České republice, například kdo je poplatník a plátce daně, co je předmětem daně, jak se určuje základ daně a stanovuje daň, spolu s možnostmi optimalizace daňové povinnosti. V současnosti je daňový systém České republiky rozdělen na přímé daně, nepřímé daně a ostatní daňové příjmy. Přímé daně jsou rozděleny na daně z příjmů a majetkové daně. Nepřímé daně jsou rozděleny na daně z přidané hodnoty, spotřební daně, daně z energií, cla a silniční daně. Ostatní daňové příjmy jsou v podobě sociálních pojistných, které jsou největším daňovým příjmem (Vančurová, 2018). Daň z příjmů představuje pro rozpočet pravidelný příjem a výběr daně není omezen v budoucnosti, a proto je ideálním zdrojem úhrady daně (Vančurová, 2013).

Třetí kapitola je zaměřená na daně z příjmů fyzických osob v Polské republice, ve kterém jsou v porovnání s Českou republikou rozdíly například v sazbách, možnostech stanovení daně, snížení daňové povinnosti pevnou částkou atd. V Polské republice se daňový systém dělí na přímé daně, v podobě daně z příjmů právnických a fyzických osob, majetkových daní a sociálních pojištění. Nepřímé daně zahrnují daň z přidané hodnoty a akcízy, které zatěžují některé komodity sazbou, a jsou vymezené směrnicemi (Široký, 2013).

Ve čtvrté kapitole jsou na konkrétních příkladech zachyceny některé poznatky z třetí kapitoly na výpočet daňové povinnosti a jeho optimalizace zvlášť v každém státě. Následně jsou tyto poznatky porovnávány mimo jiné i mezi oběma státy. V poslední části čtvrté kapitoly jsou zachyceny možnosti optimalizace daně spolupracujících osob, které jsou specifické pouze pro dané státy.

Při zpracování bakalářské práce byly použity metody komparace, analýzy a studium legislativních pramenů České i Polské republiky. Práce byla zpracována na základě právních předpisů platné pro rok 2020. Pro přepočet zahraniční měny byl použit kurz České národní banky platný ke dni 20. 3. 2020, který činil 6,001 PLN/Kč.

2 Charakteristika daně z příjmů fyzických osob na území České republiky

První část kapitoly je zaměřena na obecné informace, definice a funkce daně, zatímco následující část popisuje daň z příjmů fyzických osob na území České republiky.

2.1 Daň na území České republiky

Definice daně nejčastěji určují daň jako povinnou, zákonem předem stanovenou částku, kterou se odčerpává na nenávratném principu část nominálního důchodu ekonomického subjektu. Daň je neúčelová, neekvivalentní platba do státního rozpočtu vyplacená buď pravidelně, například důchodové daně, nebo nepravidelně při naplnění skutečností, například darovací daně (Široký, 2008).

2.1.1 Funkce daní

Daně slouží k naplnění řady funkcí, mezi nejdůležitější funkce patří:

- fiskální – základní funkce, která plyne ze schopnosti naplnit veřejný rozpočet,
- alokační – jestliže daný tržní mechanismus selhává, je trh korigován státem buď přímým financováním, nebo nepřímou daňovou podporou. Například je rozhodováno, zda jedincům financovat očkování, nebo poskytnout možnost snížit si daň těm, kteří si očkování zaplatí,
- redistribuční – slouží jako nástroj pro zmírnění rozdílů ve výši důchodů vyšším vybíráním daně od bohatších a pomocí transferů zvyšovat příjmy chudším,
- stimulační – z důvodů negativních vjemů subjektů vůči daní, a tím snahy omezovat daňovou povinnost, stát poskytuje různé formy daňových úspor pro motivaci odvodu daně nebo negativní stimulace, když se subjekty chovají nezodpovědně (Vančurová, 2018).

2.1.2 Zákon

Daň z příjmů fyzických osob je stanovena zákonem č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZDP“), daně obecně jsou stanovené zákonem č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „DŘ“).

2.2 Daňový subjekt

Za daňový subjekt obecně považujeme dle zákona osobu, která je povinná strpět, odvádět nebo platit daň. Daňové subjekty dělíme na poplatníka a plátce daně (Vančurová, 2018).

2.2.1 Poplatník daně

Jak uvádí Vančurová (2018, s. 14) „*Poplatník je daňový subjekt, jehož předmět (zejména příjem nebo majetek) je dani podroben.*“ Poplatníkovi se tedy disponibilní zdroje krátí výběrem daně (Vančurová, 2018). Dle § 2 ZDP jsou poplatníci daňovými rezidenty nebo nerezidenty České republiky. Poplatníci, kteří jsou daňovými rezidenty, mají bydliště na území České republiky nebo se zde obvykle zdržují alespoň 183 dnů v příslušném kalendářním roce a mají daňovou povinnost z příjmů plynoucích jak na území České republiky, tak i ze zdrojů ze zahraničí. Poplatníci, kteří jsou daňovými nerezidenty, mají daňovou povinnost jen na příjmy plynoucí ze zdrojů na území České republiky.

2.2.2 Plátce daně

Jak uvádí Vančurová (2018, s. 15) „*Plátce daně je daňový subjekt, který je ze zákona povinen odvést do veřejného rozpočtu daň vybranou od jiných subjektů sraženou jiným poplatníkům pod svou majetkovou odpovědností.*“ Dle § 38c ZDP je plátce právnická nebo fyzická osoba, která má na území České republiky stálou provozovnu nebo zaměstnává zde své zaměstnance alespoň 183 dnů.

2.3 Předmět daně

Dle § 3 ZDP předmětem daně z příjmů jsou:

- příjmy ze závislé činnosti podle § 6 ZDP, které plynou například z plnění v podobě pracovněprávního vztahu, za práci společníka společnosti s ručením omezeným nebo odměny likvidátora. Poplatník je označován jako zaměstnanec a plátce jako zaměstnavatel u kterého zaměstnanci vykonávají práci podle jeho příkazů,
- příjmy ze samostatné činnosti podle § 7 ZDP z podnikatelské i nepodnikatelské činnosti, jako jsou například příjmy ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství, ze živnostenského podnikání, z jiného podnikání s potřebným podnikatelským oprávněním, podíl společníka veřejné obchodní společnosti atd.,

- příjmy z kapitálového majetku podle § 8 ZDP, například podíly na zisku obchodní korporace, výnos z jednorázového vkladu, plnění ze zisku svěřenského fondu nebo rodinné fundace apod.,
- příjmy z nájmu podle § 9 ZDP, které plynou z nájmu nemovitých věcí nebo bytů a z nájmu movitých věcí, kromě příležitostného nájmu,
- ostatní příjmy podle § 10 ZDP, například příjmy z příležitostných činností nebo příležitostného nájmu movitých věcí, příjmy z úplatného převodu apod.

Předmětem daně jsou jak peněžní, tak nepeněžní příjmy i příjmy dosažené směnou. Nepeněžní příjmy se oceňují podle právního předpisu upravujícího oceňování majetku.

2.4 Osvobození od daně

Některé příjmy jsou od daně osvobozeny. Tyto příjmy jsou v ustanovení § 4 ZDP, včetně podmínek některých příjmů, jako je časový test nebo maximální výše.

Příkladem časového testu jsou příjmy dosažené převodem movitých nebo nemovitých věcí, které přesáhnou určitou dobu od nabytí do jejího prodeje, aby mohly být osvobozené od daně. Vychází se z presumpce, že se nejedná o spekulativní obchod a od nabytí do prodeje uplyne určitá doba.

2.5 Zdaňovací období

Zdaňovací období je dle § 16b ZDP vyměřovací období, za který se vypočítává dílčí příjmy a výdaje za účelem výpočtu základu daně. Zdaňovací období fyzických osob je kalendářní rok.

2.6 Základ daně

Dle § 5 ZDP se základ daně vypočítá jako rozdíl, o který příjmy plynoucí poplatníkovi převyšují výdaje na jejich dosažení, zajištění a udržení, konkrétně se jedná o příjmy podle § 6 až § 10 ZDP. Jestliže výdaje přesáhnou příjmy uvedené v § 7 a § 9 ZDP, vzniká daňová ztráta, kterou lze snížit úhrn dílčích základů daně uvedených v § 7 až § 10 ZDP za podmínek uvedených v následující podkapitole.

Základem daně zaměstnanců je tzv. superhrubá mzda. Je to příjem, který plyne ze závislé činnosti nebo z funkčních požitků za kalendářní měsíc, snížený o částky osvobozené od daně a zvýšený o částky povinné zdravotní a sociální pojištění

(Vančurová, 2018). Dle § 7 zákona č. 589/1992 Sb. České národní rady o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů (dále jen ZPS) činí sazba sociálního pojištění zaměstnavatele 24,8 % a zaměstnance 6,5 % z vyměřovacího základu za rok 2020, vypočtená částka se zaokrouhluje na celé koruny nahoru a dle § 2 zákona č. 592/1992 Sb. České národní rady o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen ZPZ) činí sazba zdravotního pojištění 13,5 % z vyměřovacího základu.

Zaměstnanci se sráží ze mzdy částka zdravotního pojištění ve výši 1/3 a zbytek je nákladem zaměstnavatele (Vančurová, 2018).

Podle § 38h ZDP se základ daně pro výpočet zálohy ze závislé činnosti zaokrouhluje na celé koruny nahoru do částky 100 Kč a na celé stokoruny nahoru nad částku 100 Kč a dle § 16 ZDP při ročním zúčtování nebo podání daňového přiznání na celé stokoruny dolů.

2.6.1 Odčitatelné položky základu daně

Dle § 34 ZDP lze získaný základ daně upravit o položky odčitatelné od základu daně. Je to již zmiňovaná daňová ztráta a dále výdaje na podporu výzkumu a vývoje. Daňovou ztrátu nebo její část, kterou nelze uplatnit ve zdaňovacích obdobích, ve kterém tato ztráta vznikla, lze uplatnit, tj. snížit úhrn dílčích základů daně tvořenou podle příjmů § 7 až § 10 ZDP, v následujících pěti jdoucích po sobě zdaňovacích obdobích, avšak nejdříve následující období, před kterým vzniklá daná ztráta.

2.6.2 Nezdánitelné části základu daně

Dle § 15 ZDP lze od základu daně odečíst nezdanitelné části základu daně. Jedná se o:

- bezúplatná plnění, například na účely vědy a vzdělávání, výzkumu a vývoje, školství, charitativní, náboženské atd., poskytnuté obcím, krajům, organizačním složkám státu, právnickým osobám v hodnotě alespoň 1 000 Kč nebo 2 % ze základu daně, maximálně však 15 % ze základu daně,
- zaplacené úroky z úvěru ze stavebního spoření a hypotečního úvěru v úhrnu maximálně 300 000 Kč,

- zaplacené penzijní pojištění nebo připojištění v úhrnu maximálně 24 000 Kč, zaplacené maximálně 24 000 Kč,
- zaplacené členské příspěvky do výše 1,5 % zdanitelných příjmů, maximálně však do výše 3 000 Kč,
- úhrada za zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělávání v maximální výši 10 000 Kč,
- u poplatníka se zdravotním postižením lze odečíst až 13 000 Kč a u poplatníka s těžším zdravotním postižením lze odečíst až 15 000 Kč.

2.6.3 Sleva na dani

Dle § 35 ZDP má poplatník možnost snížit si vypočtenou daňovou povinnost slevou na dani. Jedná se o:

- základní slevu na poplatníka ve výši 24 840 Kč,
- slevu ve výši 24 840 Kč na manžela žijící s poplatníkem ve společné domácnosti, pokud vlastní příjem manžela nebo manželky nepřesáhl za zdaňovací období 68 000 Kč a v případě že je držitelem průkazu ZTP/P, částka 24 840 Kč se zdvojnásobí,
- základní slevu na invaliditu ve výši 2 520 Kč pro invaliditu prvního nebo druhého stupně, 5 040 Kč pro invaliditu třetího stupně a 16 140 Kč pro držitele průkazu ZTP/P,
- slevu na studenta ve výši 4 020 Kč v případě, že se poplatník soustavně připravuje na budoucí povolání studiem nebo předepsaným výcvikem, a to do věku 26 let. V případě doktorského prezenčního studia do 28 let,
- slevu za umístění dítěte, pokud vyživované dítě žije ve společné domácnosti poplatníka. Uplatňuje pouze jeden z poplatníků v domácnosti a jedná se o slevu ve výši vynaložených výdajů za umístění dítěte do předškolního zařízení, avšak maximálně do výše minimální mzdy,
- slevu na evidenci tržeb ve výši 5 000 Kč ve zdaňovacím období, ve kterém poplatník poprvé zaevidoval tržbu, podle § 35bc ZDP nejvýše částku ve výši kladného rozdílu mezi 15 % dílčího základu daně ze samostatné činnosti a základní slevy na poplatníka.

Dle § 35ba ZDP se na snížení daně uplatňuje částka ve výši 1/12 slevy za každý měsíc po splnění podmínek na jeho počátku, kromě základní slevy na poplatníka, slevy za umístění dítěte a slevy na evidenci tržeb.

V případě příjmů ze závislé činnosti dle § 35d ZDP lze uplatnit slevy měsíčně při výpočtu zálohy na daň ve výši 1/12 této slevy, neplatí to pro slevu na manžela, slevu za umístění dítěte a slevu na evidenci tržeb.

2.6.4 Daňové zvýhodnění

Dle § 35c ZDP poplatník žijící s vyživovaným dítětem ve společné domácnosti na území členského státu Evropské unie nebo státu tvořícího Evropský hospodářský prostor má nárok na daňové zvýhodnění ve výši 15 204 Kč ročně na první dítě, 19 404 Kč ročně na druhé dítě a 24 204 Kč na třetí a další dítě z daně vypočtenou podle § 16 ZDP a případně sníženou podle § 35, §35 ba ZDP. Týká se to nezletilých dětí a dětí až do dovršení 26 let, pokud se soustavně připravuje na budoucí povolání studiem nebo pro úraz a zdravotní stav nemůže vykonávat výdělečnou činnost nebo se připravovat na budoucí povolání. Dle § 35d ZDP může poplatník uplatnit daňové zvýhodnění měsíčně.

V případě, že nárok poplatníka z daňového zvýhodnění přesahuje daňovou povinnost vzniká daňový bonus, který může poplatník uplatnit v minimální výši alespoň 100 Kč a v maximální výši 60 300 Kč ročně. Aby vznikl nárok, roční příjem poplatníka by měl dosahovat alespoň výši šestinásobku příjmů minimální mzdy podle § 6 a § 7 ZDP. Za rok 2020 činí tento minimální příjem 87 600 Kč dle § 2 nařízení vlády č. 567/2006 Sb., o minimální mzdě, o nejnižších úrovních zaručené mzdy, o vymezení ztíženého pracovního prostředí a o výši příplatku ke mzdě za práci ve ztíženém pracovním prostředí, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „NMM“).

2.6.5 Daň stanovená paušální částkou

Dle § 7a ZDP může správce daně na žádost poplatníka stanovit daň paušální částkou, tuto žádost musí podat nejpozději do 31. ledna zdaňovacího období. Správce daně po souhlasu a projednání s poplatníkem stanoví paušální daň maximálně do 15. května, po tomto termínu poplatník nemá nárok na uplatnění paušální daně v daném zdaňovacím období.

Poplatník si může uplatnit paušální daň, pokud jeho příjmy plynou pouze ze samostatné činnosti, kromě příjmů ze závislé činnosti, příjmů osvobozené od daně

a příjmů zdanitelné zvláštní sazbou, přičemž příjmy ze samostatné činnosti nesmí přesáhnout za tři předcházející zdaňovací období výše 5 000 000 Kč a není společníkem společnosti. Další podmínkou je, že poplatník provozuje podnikatelskou činnost bez zaměstnanců a bez spolupracujících osob s výjimkou spolupráce druhého z manželů.

Daň stanovená paušální částkou se vyměřuje 15 % sazbou z rozdílu mezi předpokládanými příjmy, včetně příjmů z prodeje obchodního majetku a příjmů ze zrušení rezerv, a předpokládanými výdaji, včetně zůstatkové ceny prodaného majetku, který lze odepisovat a rezervy vytvořené pro příslušné zdaňovací období, nejméně však ve výši výdajů na úrovni výdajů procentem z příjmů, viz. podkapitola 2.6.6. Tento rozdíl je snížen o předpokládanou slevu na dani, přičemž nejnižší daň je 600 Kč a poplatník přichází o nárok na daňový bonus. Daň paušální částkou může správce daně stanovit až na tři následující období. Tato vypočtená daň je splatná na konci zdaňovacího období, tj. 15. prosince příslušného zdaňovacího období. V průběhu zdaňovacího období, ve kterém je daň stanovená paušální částkou, musí poplatník vést evidenci příjmů, pohledávek a hmotného majetku.

Daňové přiznání se podává v případě, ve kterém příjmy překročí částku 15 000 Kč plynoucí podle § 6, § 8 až 10 ZDP a některé příjmy podle § 7 ZDP, jako je příjem z podílu společníka osobní společnosti, příjem z užití nebo poskytnutí práv, příjem z nájmu majetku zařazeného v obchodním majetku a příjem z výkonu nezávislého povolání, nebo příjem z prodeje věci, která byla zahrnuta do obchodního majetku. Podáním daňového přiznání se rozhodnutí o dani stanovené paušální částkou ruší.

2.6.6 Výdaje stanovené procentem z příjmů

Dle § 7 ZDP má poplatník možnost uplatnit si vedle skutečných výdajů také výdaje stanovené procentem z příjmů ve výši:

- 80 % z příjmů ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství a z příjmů ze živnostenského podnikání řemeslného do částky 1 600 000 Kč,
- 60 % z příjmů ze živnostenského podnikání do částky 1 200 000 Kč,
- 40 % z jiných příjmů ze samostatné činnosti do částky 800 000 Kč,
- 30 % z příjmů z nájmu majetku zařazeného v obchodním majetku do částky 600 000 Kč.

Dle § 9 lze uplatnit 30 % z příjmů z nájmu nemovitých věcí nebo bytů.

2.6.7 Příjmy a výdaje spolupracujících osob

Dle § 13 ZDP příjmy a výdaje plynoucí ze samostatné činnosti, kromě podílu společníka veřejné obchodní společnosti a komplementáře komanditní společnosti, mohou být rozděleny mezi poplatníka a spolupracující osobu. Spolupracující osoba může být jeden z manželů, osoba žijící s poplatníkem v domácnosti nebo člen rodiny, který se podílí na provozu rodinného závodu.

Výše podílů na příjmech a výdajích musí být u spolupracujících osob stejná a rozdělují se tak, aby úhrn podílů příjmů a výdajů spolupracujících osob nepřesahoval 30 % a současně příjmy mohou přesáhnout výdaje maximálně o 180 000 Kč, za každý kalendářní měsíc pak o 15 000 Kč.

Jestliže je spolupracující osoba pouze manžel, podíl nesmí přesahovat 50 % a kladný rozdíl mezi příjmy a výdaji činí maximálně 540 000 Kč, tj. 45 000 Kč za každý započatý kalendářní měsíc a současně poplatník nemůže mít uplatněnou slevu na manžela.

2.7 Sazba daně

Je upravená v ustanovení § 16 ZDP. Sazba daně je procentně vyjádřená srážka ze základu daně, sníženého o nezdanitelnou část podle § 15 ZDP a odčitatelné položky podle § 34 ZDP, zaokrouhlená na celá sta Kč dolů a činí u fyzických osob 15 %.

2.7.1 Solidární zvýšení daně

Dle § 16a ZDP se daň zvyšuje o 7 % sazbu solidárního zvýšení daně, tato sazba se počítá z kladného rozdílu mezi součtem dílčích základů daně ze závislé a samostatné činnosti a 48násobkem průměrné mzdy.

Dle § 38ha ZDP se měsíčně u závislé činnosti daň zvýší o solidární zvýšení daně z kladného rozdílu mezi příjmy zahrnovanými do základu pro výpočet zálohy a 4násobkem průměrné mzdy.

2.8 Zálohy

Dle §38a ZDP je zálohu povinen platit daňový poplatník v průběhu zálohového období, ve které ještě nezná skutečnou výši daňové povinnosti, a po skončení zdaňovacího období se sníží daň o tuto zálohu. Zálohové období trvá od prvního dne po lhůtě podání daňového přiznání za minulé období do posledního dne pro lhůtu podání daňového přiznání za dané období.

Výše záloh se určuje podle poslední známé daňové povinnosti. Pokud poplatník za minulé období měl daňovou povinnost v rozmezí od 30 000 Kč do 150 000 Kč, platí zálohy ve výši 40 % daňové povinnosti dvakrát za období, první splatná záloha je do 15. června a druhá do 15. prosince. Pokud poplatník měl minulou daňovou povinnost vyšší než 150 000 Kč, platí zálohy ve výši $\frac{1}{4}$ daňové povinnosti čtyřikrát za období, tj. 15. března, 15. června, 15. září a 15. prosince. Tyto zálohy podle poslední známé daňové povinnosti se netýkají závislé činnosti, která je popsána dále.

Pokud dílčí základ daně ze závislé činnosti tvoří alespoň 50 % z celkového základu daně, platí poplatník pouze zálohy ze závislé činnosti. Poplatník, který má dílčí základ daně ze závislé činnosti v rozmezí od 15 % do 50 % z celkového základu daně, má povinnost platit v poloviční výši zálohy na daň podle poslední známé daňové povinnosti.

V případě příjmů ze závislé činnosti je základem zálohy zúčtovaná nebo vyplacená mzda poplatníkovi za kalendářní měsíc nebo zdaňovací období. Záloha za kalendářní měsíc činí 15 % ze základu daně. Pokud poplatník podepsal prohlášení daně u svého plátce, tj. u svého zaměstnavatele, vypočtenou zálohu plátce sníží o měsíční slevy a o měsíční daňové zvýhodnění. Jestliže poplatník nepožádá o roční zúčtování záloh a daňové zvýhodnění, je jeho daňová povinnost splněná sraženými zálohami ze mzdy, pokud není povinen podat daňové přiznání (Vančurová, 2013). V měsíčním výpočtu zálohy nelze uplatnit slevu na druhého z manželů a slevu za umístění dítěte, tyto slevy lze uplatnit až při zúčtování záloh (Vančurová, 2018), viz. podkapitola 2.11.

2.8.1 Prohlášení poplatníka k dani

Prohlášením poplatníka daně z příjmů fyzických osob k příjmům ze závislé činnosti si může zaměstnanec uplatnit stanovení snížení záloh pomocí slev na dani. Tento formulář zaměstnanec může podepsat pouze u jednoho zaměstnavatele současně, u kterého bude následně uplatňovat slevy na dani po prokázání nároku. Tento zaměstnavatel je zároveň zaměstnavatel, u kterého se zaměstnanci odvádí pojistné na veřejné zdravotní pojištění. Za splnění podmínek lze podepsat prohlášení i zpětně (Vančurová, 2018).

2.9 Minimální mzda

Dle § 21g ZDP se minimální mzdou pro účely daní z příjmů rozumí měsíční částka minimální mzdy podle právních předpisů upravujících výši minimální mzdy účinná k prvnímu dni příslušného zdaňovacího období a neupravená s ohledem na odpracovanou dobu a další okolnosti. Minimální mzda je nejnižší úroveň zaručené mzdy pro stanovenou pracovní dobu 40 hodin.

Dle § 2 NMM měsíční minimální mzda činí 14 600 Kč a hodinová měsíční minimální mzda činí 87,30 Kč pro rok 2020.

2.10 Minimální výše daně

Pokud dle § 38b ZDP daň nepřesáhla 200 Kč nebo zdanitelné příjmy nepřesáhly 15 000 Kč a současně nebyla vybrána daň nebo záloha na daň srážkou, daň se nepředepisuje a neplatí.

2.11 Daňové přiznání

Pro účely stanovení daně za dané zdaňovací období je daňový subjekt povinen sdělit správci daně výše příjmů, které nejsou od daně osvobozené a nepodléhají srážkové dani se zvláštní sazbou uvedenou v § 36 ZDP, prostřednictvím daňového přiznání (Vančurová, 2018).

Dle § 38g ZDP je daňové přiznání povinen podat každý, jehož roční příjmy, které jsou předmětem daně z příjmů, přesáhly 15 000 Kč a každý, kdo vykazuje daňovou ztrátu. Jestliže poplatník uplatňuje slevu na dani, daňové zvýhodnění nebo nezdánitelnou část základu daně, má rovněž povinnost podat daňové přiznání.

Pokud během roku měl poplatník příjmy pouze ze závislé činnosti od jednoho anebo od více plátců ze zaměstnání, která se nepřekrývala, nemá povinnost podat daňové

přiznání. V tomto případě však musí u všech těchto plátců daně učinit prohlášení k dani. Tito poplatníci mají možnost požádat plátce o roční zúčtování záloh na daň z příjmů a daňového zvýhodnění podle § 38ch ZDP, nejpozději do 15. února po uplynutí zdaňovacího období. Plátce následně vyřídí žádost, tzn. vypočte daň a provede roční zúčtování záloh a daňového zvýhodnění, nejpozději do 31. března. Poplatník si při vyúčtování záloh může uplatnit slevy, které neuplatnil již při výpočtu zálohy daně nebo je uplatnit u záloh nelze, jedná se o slevu na manžela a slevu na dítě (Vančurová, 2018).

Dle §38g ZDP jsou od povinnosti uvolnění i poplatníci, kterým plynou pouze příjmy ze závislé činnosti ze zahraničí.

2.11.1 Termín podávání

Dle § 136 DŘ se daňové přiznání podává nejpozději do tří měsíců po uplynutí zdaňovacího období. Za zdaňovací období roku 2019 podává poplatník daňové přiznání finančnímu úřadu místně příslušnému poplatníkovi nejpozději do 1. dubna 2020.

2.12 Opatření související s SARS-CoV-2

Vzhledem k situaci s pandemií byla zavedená některá opatření, mimo jiné k dani z příjmů fyzických osob, týkající se termínu daňového přiznání, zálohy na daň nebo zpětné působení daňové ztráty.

Při podání daňového přiznání nebo vyúčtování srážkové daně po termínu za zdaňovací období roku 2019 se promine pokuta za opožděné podání nebo vyúčtování daně, a to i bez udání důvodu pod podmínkou, že poplatník tak učiní nejpozději do 1. července roku 2020 bez žádosti o prodloužení lhůty. Neposouvá se tak samotný termín, pouze je prominuta pokuta a úrok z prodlení.

Zálohy na daň z příjmů na rok 2020 podle poslední známé daňové povinnosti splatné dne 15. června roku 2020 se promíjí, nedochází však k prominutí samotné daně.

Ztrátu za zdaňovací období roku 2020 bude možné zpětně uplatnit dodatečném daňovém přiznání za rok 2018 a 2019, díky čemuž poplatník získá od finančního úřadu vrácení přeplatku daně za dané roky (Finanční správa, 2020).

3 Charakteristika daně z příjmů fyzických osob na území Polské republiky

Třetí kapitola je zaměřena na daně z příjmů fyzických osob z pohledu Polské republiky, například na její charakteristiku, možnosti stanovení způsobu zdanění a její základu daně, na její úpravy, možnosti a povinnosti vyplývající ze zákonů.

3.1.1 Daň na území Polské republiky

Daň z příjmů fyzických osob se v Polské republice označuje zkratkou PIT, která pochází z anglického Personal Income Tax, v překladu daň z osobních příjmů (Zagraniczne Biuro Handlowe w Republice Czeskiej, 2017).

3.1.2 Zákony

Daně z příjmů fyzických osob upravuje ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „UPD“). Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. - ordynacja podatkowa, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „UOP“) stanovuje daň všeobecně.

3.2 Daňový subjekt

Poplatník daně (Podatnik) je podle art. 7 UOP fyzická osoba nebo společnost bez právní subjektivity, která je zatížena zdaněním. Podle art. 3 UPD je poplatník osoba, která má bydliště na území Polské republiky, a jeho celkové příjmy jsou zatíženy zdaněním bez ohledu na původ zdroje příjmů. Týká se to poplatníků, kteří mají osobní nebo podnikatelské zájmy na území Polské republiky, a poplatníků, kteří pobývají na území Polské republiky déle než 183 dnů za zdaňovací období.

Poplatníkům bez trvalého bydliště na území Polské republiky jsou zdaněny pouze příjmy získané v Polské republice.

Plátce daně (Płatnik) je podle art. 8 UOP fyzická osoba, právnická osoba nebo společnost bez právní subjektivity. Plátce má povinnost vybírat a odvádět daň od poplatníka daňovému úřadu do stanoveného termínu.

3.3 Předmět daně (Przedmiot opodatkowania)

Zdanění příjmů podléhají veškeré příjmy s výjimkou příjmů osvobozené od daně a příjmů, které z nařízení nejsou zdaněny. Zdaňovací příjmy z předmětu daně jsou kladným rozdílem mezi příjmy a vynaloženými výdaji na jejich dosažení. V opačném případě, pokud jsou výdaje vyšší než příjmy, se jedná o ztrátu z předmětu daně (Ministerstwo Finansów, 2019). Podle zákona zdanitelný příjem spadá do jedné z následujících kategorií:

- příjem ze závislé činnosti, například z pracovního poměru nebo důchodu,
- příjem z nezávislé činnosti,
- příjem z podnikání,
- příjem z vybraných sektorů zemědělské výroby,
- příjem z nájmu nemovitého majetku,
- příjem z investic a majetkových práv,
- příjem z prodeje nemovitých věcí, majetkových práv a movitého majetku,
- ostatní příjmy (Široký, 2013).

3.3.1 Výdaje na dosažení příjmů (Koszty uzyskania przychodu)

Vedle výdajů vynaložené na podnikání lze uplatnit i výdaje na dosažení příjmů z pracovního poměru, a tím si snížit základ daně. Jedná se o dojezd do jednoho nebo více zaměstnání, například veřejnou dopravou. Výše pevných částek jsou závislé na počtu a místu zaměstnání.

Pokud má zaměstnanec pouze jeden pracovní poměr v místě bydliště, může si uplatnit měsíčně 250 PLN, za rok pak 3 000 PLN. Jestliže má zaměstnanec více pracovních poměrů, částka nesmí překročit roční limit 4 500 PLN.

V případě, ve kterém zaměstnanec dojíždí a má jeden pracovní poměr, měsíčně si může uplatnit 300 PLN, ročně pak 3 600 PLN, a případě více pracovních poměrů je roční limit 5 400 PLN.

Lze však uplatnit i skutečnou výši výdajů po doložení jízdenek na transport v případě, pokud je výše těchto výdajů na dojezd do jednoho nebo více zaměstnání vyšší než výdaje na dosažení příjmů, (Ministerstwo finansów, 2020).

3.4 Základ daně

Podle art. 26 UPD je základ daně suma všech příjmů, s výjimkou příjmů osvobozených od daně, snížený o odpočitatelné položky základu daně popsané v následující podkapitole.

Základem daně pro poplatníky, kterým plynou příjmy ze závislé činnosti, je hrubá mzda snížena o příspěvky na sociální pojištění hrazené zaměstnancem. Jedná se o příspěvky na důchodové pojištění ve výši 9,76 %, invalidní pojištění ve výši 1,5 % a nemocenské pojištění ve výši 2,45 %. Vyměřovací základ pro tyto příspěvky je hrubá mzda (Poradnik Przedsiębiorcy, 2020).

Dle art. 63 UOP se základ daně i daň samotná při výpočtu zaokrouhluje na celé PLN nahoru, když částka je rovná nebo vyšší než 50 grošů, a na celé PLN dolů, když je částka nižší než 50 grošů.

3.4.1 Sleva na dani a odpočitatelné položky základu daně

Daňová povinnost může být snížena o slevu na dani nebo o částku snižující daňovou povinnost. Jedná se o:

- slevu na dítě, pokud nepřekročí 18 let nebo při studiu 26 let. Tuto slevu mohou uplatnit rodiče, pěstounští rodiče nebo pečovatelé. Limit příjmů, do kterého může poplatník využít tuto slevu, se stanoví podle konkrétní situace a počtu dětí. Bez limitu jsou poplatníci, kteří mají více než jedno dítě, limit 112 000 PLN platí pro poplatníky s jedním dítětem, které vychovává poplatník sám, stejný limit 112 000 PLN platí pro manžele, kteří jsou v manželství po celý rok, přičemž rodiče nesmějí tento limit překročit společně a limit 56 000 PLN pro poplatníka, který má jedno dítě a není v manželství s rodičem dítěte. Na první dítě a druhé dítě je sleva 92,67 PLN za měsíc, tj. 1 112,04 PLN ročně, na třetí dítě je sleva 166,67 PLN za měsíc, tj. 2 000,04 PLN ročně, a na čtvrté a další dítě je sleva 225 PLN za měsíc, tj. 2 700 PLN. Manželé uplatňují společně pouze jednu slevu na každé dítě ve společném daňovém přiznání nebo ve samostatných daňových přiznání, ve kterých si mohou určit poměr slevy. Částky slev a limity jsou zobrazeny v Tab. 3.1,

Tab. 3.1 sleva na dítě a roční limity

Roční limit základu daně (v PLN)			
více než jedno dítě	samostatná výchova dítěte	dítě v manželství	dítě mimo manželství
bez limitu	112 000	112 000	56 000
Roční sleva (v PLN)			
první dítě	druhé dítě	třetí dítě	čtvrté a další dítě
1 112,04	1 112,04	2 000,04	2 700

Zdroj: (Ministerstwo finansów, 2019), vlastní zpracování

- slevu pro poplatníky, kteří mají neomezenou daňovou povinnost a plynou jim příjmy mimo Polskou republiku ze zdrojů vlastnických, autorských, a souvisejících práv, například z umělecké, literární a vědecké činnosti,
- slevu na investici, která byla vynaložená na realizaci nové investice. Je možné si odečíst maximálně do částky uznané podpory,
- slevu na internet, kterou lze uplatnit maximálně pro dva po sobě jdoucí zdaňovací období. Lze si odečíst od základu daně skutečně vynaložené výdaje, maximálně však do výše 760 PLN,
- právo k duševnímu vlastnictví, která zahrnují například patent, ochranné právo pro užitný vzor, právo z registrace léčivých přípravků a veterinárních léčivých přípravků určené k obchodování. Sazba odpočtu je 5 % ze sumy příjmů z daňového období,
- příspěvku na zdravotní pojištění poplatníka.

Od základu daně si lze odečíst částku:

- výdajů vynaložených pro tepelnou modernizaci v rodinném domě za účelem snížení energie, zmenšení ztrát z energie nebo centralizace tepelných zdrojů,
- příspěvků na povinné sociální pojištění poplatníka nebo osob s ním spolupracujících,
- příspěvků na sociální pojištění poplatníka,

- příspěvků na důchodové připojištění, lze si odečíst sumu skutečných výdajů která není vyšší než 1,2násobek předpokládané průměrné měsíční mzdy,
- výdajů na rehabilitační účely, na kterou má nárok invalidní osoba nebo poplatník, na kterém je závislá invalidní osoba. Jedná se o výdaje vynaložené poplatníkem a jsou určené na rehabilitaci nebo na usnadnění životních činností. Výdaje mohou být limitované pomocí horní nebo dolní hranici a nelimitované. Nelimitované výdaje zahrnují například výdaje na přizpůsobení domácnosti nebo dopravního prostředků pro invalidní osobu, nákup publikací a materiálů v oblasti invalidity, rehabilitační pobyty, využití hromadné dopravy atd. Horní hranice ve výši 2 280 PLN zahrnuje platbu asistenta pro nevidomou osobu, která spadá do 1. skupiny invalidity, a osobu s tělesným postižením, která spadá do 1. a 2. skupiny invalidity, dále pak výdaje na udržování asistenčního psa a udržování motorového vozidla. Pro nákup léku stanovenou odborným lékařem se určuje částka rozdílem mezi skutečně vynaloženými náklady a dolní hranici 100 PLN,
- výdajů vynaložených na úroky z úvěrů na stavbu nebo koupi rodinného domu nebo jeho rekonstrukci. Výši ovlivňuje rok investice a obytná plocha,
- výzkumů a vývoje pro poplatníky, kterým plynou z této oblasti příjmy z podnikání. Mají nárok si uznat náklady vynaložené na výzkum a vývoj jako daňově uznatelné náklady. Lze si tak uznat 100 až 150 % nákladů daňově uznatelných. Tyto náklady pak snižují základ daně,
- ztrát z minulých let. Pokud poplatníkovi vznikne ztráta z určitého zdroje příjmů, může si odečíst tuto ztrátu v následujících obdobích ze základu daně ze stejného zdroje. Snížit daň lze v následujících pěti obdobích po období, ve kterém vznikla ztráta. Odpočet nesmí překročit 50 % ztráty za kterékoliv daňové období a jednorázový odpočet nesmí být vyšší než 5 000 000 PLN. Tato pravidla neplatí pro ztráty z majetkových vlastnických práv, z prodeje virtuálních měn, ze zdrojů, ze kterých je příjem osvobozen od daně atd.,
- darů na veřejně prospěšné účely, odborné vzdělání, charitativní akce nebo darování krve. Odečíst si lze celou částku hodnoty daru, maximálně však do výše 6 % z příjmů (Ministerstwo finansów, 2019).

3.4.2 Nulová daň z příjmů pro mladé

Relativně nová úleva od daně, která vešla v účinnost ode dne 1. srpna roku 2019, je určena pro poplatníky do 26 let, jejichž příjmy pramení z pracovněprávního vztahu, tj. z pracovního poměru, dohody o provedení práce atd., přičemž může mít poplatník více zaměstnání ve stejnou dobu.

Poplatník má úlevu od daně do výše 85 528 PLN příjmů. Pokud překročí stanovený limit, poplatník neplatí daň z celkové výše, ale pouze z výše kladného rozdílu (Ministerstwo Finansów, 2019).

3.4.3 Osvobození od daně (Zwolnienia przedmiotowe)

Podle art. 21 UPD jsou některé příjmy osvobozené od daně, tj. nezvyšují základ daně. Patří k nim například invalidní vojenský důchod, odškodnění dané zákonem a jiným ustanovením, výhra v loterií, na automatech, v hrách, jako například ve hře bingo, karetních hrách atd.

3.4.4 Snížení daňové povinnosti

Vypočtenou daňovou povinnost lze snížit o částku podle dosažené výše základu daně při stanoveném zdanění přes daňovou stupnici, která je popsána v následující podkapitole. Částky slev podle výše základu daně:

- 1 360 PLN pro základ daně, který nepřesahuje výše 8 000 PLN,
- 1 360 PLN snížena o částku vypočtenou dle rovnice (3.1) pro základ daně dosažen v rozmezí od 8 000 PLN do 13 000 PLN,
- 525,12 PLN pro základ daně dosažen v rozmezí od 13 000 PLN do 85 528 PLN,
- 525,12 PLN snížena o částku vypočtenou dle rovnice (3.2) pro základ daně dosažen v rozmezí od 85 528 PLN do 127 000 PLN (Ministerstwo Finansów, 2020).

$$\text{Částka snižující slevu: } \frac{525,12 \cdot (\text{základ daně} - 85\,528)}{41\,472} \quad (3.1)$$

$$\text{Částka snižující slevu: } \frac{834,88 \cdot (\text{základ daně} - 8\,000)}{5\,000} \quad (3.2)$$

3.5 Sazba daně (Stawki podatkowe)

V Polské republice je zavedené zdanění progresivní daňovou stupnicí. Osoby samostatně výdělečně činné mají navíc možnost využít další způsoby zdanění, jako je daň rovná, paušální sazba od evidovaných příjmů nebo daňová karta.

3.5.1 Daňová stupnice a daň rovná

Výše sazeb při zdanění daňovou stupnicí ovlivňuje výše základu daně. Pro rok 2020 platí, že pokud základ daně nepřesáhne 85 528 PLN, daní se 17 % sazbou, pokud částka přesáhne 85 528 PLN, daň je ve výši součtu 14 539,76 PLN a 32 % z částky přesahující 85 528 PLN, viz. Tab. 3.2. (Ministerstwo finansów, 2020).

Tab. 3.2 sazby daně daňové stupnice pro rok 2020

Základ daně (v PLN)		Výše daně	
nad	do		
-	85 528	17 %	
85 528	-	14 539,76 PLN + 32 % z částky přesahující 85 528 PLN	snížena o částku snižující daň

Zdroj: Ministerstwo Finansów (2020), vlastní úprava

Pro zdanění kapitálového příjmů plynoucí z prodeje akcií a jiných cenných papírů je určena sazba 19 %. Totožná výše sazby se uplatňuje pro srážkovou daň, která se uplatňuje mj. na výplatu dividend a úroků (Široký, 2013).

19 % sazbou se dále daní:

- příjem z podnikání a z vybraných sektorů zemědělské výroby,
- příjem z prodeje nemovitostí a práv,
- příjem zahraniční osoby,
- příjem z nerealizovaných zisků, ve kterém je stanoven základ daně z aktiva.

5 % sazbou daně se daní kvalifikovaný příjem z práv duševního vlastnictví (Ministerstwo finansów, 2020).

3.5.2 Paušální sazby od evidovaných příjmů (Ryczałt od przychodów ewidencjonowanych)

V Polsku je zavedeno zjednodušené zdaňování pro malé podnikání, které mohou využít poplatníci, jejichž základem daně je v tomhle případě obrat poplatníka (Nerudová, 2014). Dle art 6. ustawy z dnia 20 listopada 1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne, ve znění pozdějších předpisů (dále jen UZPD) mohou poplatníci využít paušálních sazeb, pokud jejich příjmy nepřesáhly za minulé období částku 250 000 EUR z dané činnosti vykonávané samostatně nebo ve společnosti a nebo jejich podnikání začíná v daném daňovém období. Dle art. 12 UZPD se jedná o následující sazby daně:

- 20 % z příjmů z nezávislé činnosti,
- 17 % z příjmů ze služeb, například ze služeb v oblasti velkoobchodu, hotelu nebo pronájmu automobilu,
- 8,5 % z příjmů ze služeb, například z gastronomických služeb v případě prodeje nápojů s obsahem alkoholu vyšším než 1,5 % nebo z příjmů z pronájmu do částky 100 000 PLN, při překročení této částky se daní sazbou 12,5 % z kladného rozdílu,
- 5,5 % z příjmů, například z výrobní činnosti nebo stavebních prací,
- 3 % z příjmů ze služeb, například z gastronomických služeb v případě prodeje nápojů s obsahem alkoholu nižším než 1,5 % nebo z obchodních činností v oblasti živočišné výroby,
- 2 % z příjmů z prodeje neprůmyslových zpracovaných rostlinných a zvířecích produktu z vlastního chovu, šlechtění, pěstování.

Jestliže poplatník vykáže ztrátu ze samostatné činnosti při zdanění přes daňovou stupnici, má právo si odečíst tuto ztrátu od základu daně, to znamená od příjmů, v následujících pěti po sobě jdoucích letech po daňovém období, ve kterém vznikla ztráta (Ministerstwo finansów, 2020).

3.5.3 Daňová karta (Karta podatkowa)

Je to typ zdanění příjmů pro nejmenší poplatníky provozující činnost v oblasti služeb nebo výrobních služeb. Daně jsou stanovené v zákoně v podobě pevných částek a její výši ovlivňuje obor činnosti, počet zaměstnanců a počet obyvatel v místě provozování činnosti. Tyto daně se platí za dané zdaňovací období každý měsíc do sedmého dne následujícího měsíce a v listopadu do 28. listopadu zdaňovacího období (Ministerstwo Finansów, 2019). Výše částek je stanovena obwieszczeniem ministra finansów, inwestycji i rozwoju z dnia 5 listopada 2019 r. w sprawie stawek karty podatkowej i kwoty, do której można wykonywać świadczenia przy prowadzeniu niektórych usług, z wyjątkiem świadczeń dla ludności, oraz kwartalnych stawek ryczału od przychodów proboszczów i wikariuszy, obowiązujících w 2020 r. (dále jen „OKP“), oznámení stanovuje pevné částky, například pro zámečnické služby, kovářské služby, kosmetické služby, dopravní služby atd.

Například výše daně z poskytování zámečnických služeb ovlivňuje počet zaměstnanců, ne více než třech, a místo vykonávání služby podle počtu obyvatel do 5 000, mezi 5 000 až 50 000 a více než 50 000. Konkrétní částky daně ze zámečnických služeb jsou zobrazeny v Tab. 3.3.

Tab. 3.3 zdanění zámečnických služeb podle daňové karty

činnost	počet zaměstnanců	daň podle počtu obyvatel (v PLN)		
		do 5000	od 5 000 do 50 000	nad 50 000
zámečnické služby	0	384	451	495
	1	669	723	835
	2	855	984	1119
	3	1073	1230	1366

Zdroj: OKP, vlastní úprava

3.5.4 Solidární daň

Solidární daň je stanovena v art. 30h UPD. Pokud poplatník za kalendářní rok překročí základ daně ve výši 1 000 000 PLN, částka převyšující tento limit je navíc zdaněná 4 % sazbou.

3.6 Minimální mzda (Minimalne wynagrodzeniu za prace)

Podle art. 2 ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę, ve znění pozdějších předpisů je minimální mzda každoročně upravována na základě návrhu Rady ministrů, včetně informací o cenovém indexu, předpovědí cen dalšího roku atd.

Podle rozporządzenia rady ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej w 2020 r. je minimální výše mzdy stanovená na částku 2 600 PLN a minimální hodinová mzda činí 17 PLN.

3.7 Zálohy (Zaliczki)

Zálohy na daň je poplatník povinen platit buď měsíčně anebo čtvrtletně, pokud nepřekročí limit sumy příjmů a DPH za minulý rok (Nerudová, 2014).

Zálohu není povinná platit osoba samostatně výdělečně činná, u které, po uplatnění možného snížení, záloha nepřevýší částku 1 000 PLN. Základ daně je možné snížit o odpočitatelné položky, jako je například ztráta z minulých let nebo zaplacené sociální pojištění, a samotná záloha je snížena například o zaplacené zdravotní pojištění ve výši 7,75 % z vyměřovacího základu.

Čtvrtletní zálohy mají možnost využívat poplatníci, kteří splňují status malého daňového poplatníka nebo poplatníci, kteří začínají podnikatelskou činnost v daném zdaňovacím období a tuto činnost nevykonával poplatník sám nebo ani jeden z manželů v předcházejících dvou letech, pokud měli majetek ve společném vlastnictví. Malý daňový poplatník je osoba, kterému suma příjmů zvýšená o DPH nepřevyšovala za minulý rok částku 1 200 000 EUR. Tento výběr způsobu platby záloh poplatník oznámí daňovému úřadu v daňovém přiznání za dané zdaňovací období (Cieśla, 2019).

Podle art. 44 UPD mohou poplatníci, kterým plynou příjmy z podnikání nebo pronájmu, platit zálohy měsíčně ve výši 1/12 z daňové povinnosti minulého období nebo z daňové povinnosti z období před dvěma lety, pokud v minulém období nedosáhl příjmů z podnikání nebo jeho příjem byl nižší než nárok na odpočty od daně. Podmínkou je, že v daném období danil progresivní daňovou stupnicí nebo rovnou daní a začal podnikání minimálně před dvěma lety.

3.7.1 Prohlášení poplatníka k dani

Prohlášení, které se podává formulářem PIT-2, je určen pro zaměstnance za účelem stanovení měsíčních záloh u zaměstnavatele a uplatnění měsíčních slev na poplatníka. Aby poplatník v pracovním poměru měl nárok na snížení daňové povinnosti, což je obdoba slevy na poplatníka v České republice, musí před první mzdou nebo v novém zdaňovacím období doložit formulář PIT-2, který má účinnost i následující léta, pokud se nezmění podmínky. V případě, že poplatník nepodepíše PIT-2 před termínem, nemá nárok po celý rok na uplatňování této slevy (Stachowska, 2019). Sleva se uplatňuje měsíčně snížením zálohy na dani ve výši $1/12$ z částky 525,12 PLN, tzn. 43,76 PLN, pokud poplatník neměl příjem vyšší než 85 528 PLN. Po překročení této částky poplatník nemá nárok na snížení zálohy o tuto částku počínaje měsícem po měsíci, ve kterém došlo k překročení. V daňovém přiznání je vypočtená skutečná výše částky, na kterou má poplatník nárok. Prohlášení PIT-2 je možné podepsat pouze u jednoho plátce (Stachowska, 2019).

3.8 Zdaňovací období (Rok podatkowy)

Zdaňovací období fyzických osob je kalendářní rok (Schellekens, 2019).

3.9 Daňové přiznání (Deklaracja podatkowa)

Dle art. 45 UPD je povinen podat daňové přiznání každý, kdo v daném zdaňovacím období dosáhl příjmů, a také ten, kdo dosáhl ztráty. Povinnosti každého poplatníka je doložit příjmy daného zdaňovacího období a výdaje na dosažení zisku, případně doložit ztráty z minulých let. Do daňového přiznání uvádí pouze příjmy, které nejsou osvobozené od daně.

V případě, že poplatníkovi plynou pouze příjmy osvobozené od daně, nemusí podávat daňové přiznání.

Daňové přiznání se podává za dané daňové období prostřednictvím různých formulářů PIT v závislosti na způsobu zdanění, předmětu zdanění atd. (PIT, 2020). Konkrétní formuláře PIT za rok 2019 jsou zobrazeny v Tab. 3.4.

Tab. 3.4 formuláře daňových přiznání

předmět	formulář	termín do
zdanění daňovou kartou	PIT-16A	31. ledna
zdanění duchovních	PIT-19A	31. ledna
zdanění poplatníka přes plátce	PIT-11, PIT-8C, IFT-1R, PIT-40A	2. března
zdanění paušální sazbou	PIT-28	30. dubna
zdanění z podnikatelské činnosti	PIT-36	30. dubna
zdanění rovnou dani	PIT-36L	30. dubna
zdanění příjmů ze zaměstnání	PIT-37	30. dubna
zdanění kapitálových příjmů	PIT-38	30. dubna
zdanění z prodeje nemovité věci	PIT-39	30. dubna

Zdroj: PIT (2020), vlastní zpracování

Termín do 2. března je termín předání daňového přiznání jak správci daně, tak daným poplatníkům. Z toho vyplývá, že zaměstnanci obdrží od svého zaměstnavatele daňové přiznání do 2. března a do 30. dubna mají termín pro podání vlastního daňového přiznání přes formulář PIT-37.

Poplatníci, kteří nejsou rezidenti, podávají daňové přiznání do dne opuštění země. V klasických lhůtách podávají poplatníci přiznání daně, pokud získali příjem bez plátce, nebo prostřednictvím plátce, který není povinen k podání daňového přiznání, dále když poplatník využil společné přiznání manželů, poplatník pečoval samostatně o děti nebo se poplatník rozhodl o stanovení paušálního zdanění. Do termínu daňového přiznání musí doložit potvrzení k pobytu (PIT, 2020).

3.9.1 Společné daňové přiznání manželů

Manželé se společným vlastnictvím majetku mohou podat společné daňové přiznání, pokud splní podmínku společného vlastnictví a manželství trvá po celý rok, přičemž ani jeden z manželů nesmí danit podle paušální sazby, kromě příjmů z pronájmu soukromého vlastnictví, podle rovné daně a daňové karty. I přes možnost danit podle paušální sazby příjmy z pronájmu, do společného přiznání spadá pouze základ daně zdaněný podle daňové stupnice (PIT, 2020).

Suma čistých základů daně obou manželů za celé zdaňovací období se rozdělí na polovinu, od této částky se odečte částka snižující daň a vypočte daň, vynásobí se dvěma a následně od této částky se odpočítávají slevy a odpočty od daně (e-pity, 2020).

3.10 Opatření související s SARS-CoV-2

Stejně tak, jak Česká republika, i Polsko zavedlo některá opatření proti zmírnění dopadů související s pandemií, mimo jiné i v oblasti daně z příjmů fyzických osob. Jedná se o opatření týkající se daňového přiznání, uplatnění ztrát nebo záloh.

Pokud poplatník podá daňové přiznání PIT a zaplatí daň po termínu, nejpozději však do 31. května 2020 roku, nebude stíhán za daňový trestný ani přestupkový čin.

Termín záloh na daň za rok 2020, které odvádí plátce za zaměstnaného poplatníka, se prodlužuje z data 20. dubna a 20. května do 1. června 2020.

Poplatník může zrezignovat ze záloh stanovených podle minulého nebo předminulého zdaňovacího období a následně odvádět zálohy podle obecných pravidel, tj. podle daňové stupnice nebo rovné daně, za období od března do listopadu.

Ztráty z roku 2020 si lze snížit od základu daně za rok 2019 pod podmínkou, že ztráta nepřekročila částku 5 000 000 PLN a poplatník dosáhne za rok 2020 o 50 % menší příjmy než v roce 2019.

Hodnotu darů na účely prevence a boje proti koronavirusu určené pro poskytovatele zdravotní péče, včetně sanitární dopravy a pro Agenturu pro materiálové rezervy a Centrální zdravotní a protiepidemické rezervy, si lze bez limitu odečíst od daně v hodnotě podle termínu předání. Jedná se o 200 % z hodnoty daru poskytnut do 30. dubna, 150 % z daru poskytnut v květnu a 100 % z daru poskytnut od 1. června do 30. září roku 2020 (Kręski, 2020).

4 Praktická aplikace základních rozdílů na dani z příjmů v České a Polské republice

Čtvrtá a poslední kapitola je zaměřená na konkrétní případy zdanění poplatníků, jedná se o zaměstnance a osobu samostatně výdělečně činnou, a v posledním případě jsou znázorněny některé možnosti, jak si lze upravit daň. Kapitoly zahrnují výpočet daně, porovnání způsobu výpočtu daně, daňového zatížení a povinnosti daňového přiznání v České a Polské republice.

Nominální sazba daně se často liší od skutečné výše daňového zatížení, jelikož od daně si lze odečíst navíc některé částky, jako jsou slevy na daních nebo odpočitatelné části daně. Nominální sazba navíc nezahrnuje příspěvky na zdravotní a sociální pojištění, které mají charakter daně. Proto pro výpočet skutečné výše daňového zatížení autor vychází z ukazatele efektivní sazby daně jako procentního podílu souhrnu daňových povinností k vyměřovacímu základu (Vančurová, 2013).

Efektivní sazba daně je aplikovaná dvěma způsoby, první jako poměr samotné daně k základu daně (R_E), viz. rovnice (4.1), a druhá jako poměr daně a sociálních pojistných k celkovým nákladům na poplatníka v případě zaměstnance, nebo k hrubému zisku v případě podnikatele ($R_{E+ZP+SP}$), viz. rovnice (4.2).

$$R_E: \frac{\text{daň}}{\text{základ daně}} \cdot 100 \quad (4.1)$$

$$R_{E+ZP+SP}: \frac{\text{daň} + ZP + SP}{\text{vyměřovací základ}} \cdot 100 \quad (4.2)$$

Při výpočtech nejsou brány v potaz opatření v souvislosti s SARS-CoV-2.

4.1 Příjmy ze závislé činnosti

První podkapitola je zaměřená na příjmy ze zaměstnání s podepsaným a bez podepsaného prohlášení k dani jak z pohledu České republiky, tak z Polské republiky a nakonec na shrnutí a porovnání rozdílů mezi státy.

Poplatník pracuje jako stavební dělník a pobírá mzdu ve výši minimální mzdy pro Polskou republiku za rok 2020 z pracovního poměru, která činí 2 600 PLN. V přepočtu na českou měnu činí tato částka po zaokrouhlení 15 603 Kč a mimo zaměstnání nemá žádné jiné příjmy. Nemá manželku, má jedno dítě předškolního věku a bydliště má ve stejné obci, ve kterém je zaměstnán.

4.1.1 Česká republika

Podkapitola je nejdříve zaměřená na poplatníka z České republiky, konkrétně na povinnost zdravotního a sociálního pojištění, na stanovení základu daně a čisté mzdy a následně na konkrétní příklady.

Zdravotní a sociální pojištění

Pro výpočet základu daně a čisté mzdy je potřeba znát odvody na zdravotní a sociální pojištění. Sociální pojištění se zaokrouhuje na koruny nahoru. Sazby pojištění jsou zachyceny v Tab. 4.1.

Tab. 4.1 Sazby zdravotního a sociálního pojištění

Typ pojištění	Procentní sazba	
	zaměstnavatel	zaměstnanec
Sociální	24,8 %	6,5 %
Zdravotní	9 %	4,5 %

Zdroj: vlastní zpracování

Základ daně

Superhrubá mzda je hrubá mzda zvýšená o příspěvky na zdravotní a sociální pojištění hrazené zaměstnavatelem, viz. Tab. 4.2. Superhrubá mzda se zaokrouhuje na stokoruny nahoru.

Tab. 4.2 Superhrubá mzda

Výpočet superhrubé mzdy	
Zdravotní pojištění	9 %
Sociální pojištění	24,8 %
Superhrubá mzda	hrubá mzda · 1,338

Zdroj: vlastní zpracování

Čistá mzda

Jak již bylo zmíněno, k výpočtu čisté mzdy je zapotřebí znát částky odvodů na zdravotní a sociální pojištění hrazené zaměstnancem. Čistá mzda je částka hrubé mzdy snižená o daň a odvody na zdravotní a sociální pojištění hrazené zaměstnancem. Výpočet čisté mzdy je zobrazen v Tab. 4.3.

Tab. 4.3 Výpočet čisté mzdy

Výpočet čisté mzdy
Hrubá mzda
- Záloha na daň (15 %)
- Zdravotní pojištění (4,5 %)
- Sociální pojištění (6,5 %)
= Čistá mzda

Zdroj: vlastní zpracování

První příklad je zaměřen na poplatníka, zaměstnance pana Čecha, s podepsaným prohlášením k dani, a následně na poplatníka bez podepsaného prohlášení k dani.

Mzda poplatníka s podepsaným prohlášením k dani

Zaměstnanec pan Čech pobírá měsíční mzdu ve výši 15 603 Kč. Poplatník podepsal prohlášení k dani u jediného svého zaměstnavatele, tudíž daň vypočítává a odvádí jeho zaměstnavatel měsíčními zálohami na daních ve výši 15 % ze superhrubé mzdy. Má nárok na slevu na poplatníka ve výši 24 840 Kč ročně, měsíčně pak 2 070 Kč, na daňové zvýhodnění ve výši 15 204 Kč ročně, které uplatňuje měsíčně ve výši 1 267 Kč, a na umístění dítěte do předškolního zařízení, které si může uplatnit maximálně do výše minimální mzdy, tzn. 14 600 Kč. Školkovné vyjde poplatníka na 500 Kč za měsíc a 6 000 Kč za rok. Výpočet je znázorněn v Tab. 4.4.

Tab. 4.4 Výpočet mzdy s podepsaným prohlášením k dani v České republice

Výpočet daně		
	v Kč	v PLN
hrubá mzda	15 603	2600,07
zdravotní pojištění (9 %)	1 404	233,96
sociální pojištění (24,8 %)	3 870	644,89
superhrubá mzda (základ daně)	20 877	3478,92
zaokrouhlení základu daně	20 900	3482,75
záloha na daň (15 %)	3 135	522,41
sleva na poplatníka	2 070	344,94
daňové zvýhodnění	1 267	211,13
zálohovaný daňový bonus	202	33,66
zdravotní pojištění (4,5 %)	703	117,15
sociální pojištění (6,5 %)	1 015	169,14
čistá mzda	14 087	2347,38

Zdroj: vlastní zpracování

Efektivní sazba daně R_E dle rovnice (4.1) je záporná ve výši -0,97 %, protože zaměstnanec dosáhl daňového bonusu. Nominální sazba je 15 %.

Jelikož poplatník nemá povinnost podat daňové přiznání, požádal plátce o roční zúčtování daně do 15. února po skončení zdaňovacího období. Při ročním zúčtování má dodatečně nárok na slevu na umístění dítěte ve výši 6 000 Kč.

Mzda poplatníka bez podepsaného prohlášení k dani

Poplatník Čech si nemůže stanovit uplatnění daňového zvýhodnění a slev v měsíčních mzdách, protože nepodepsal prohlášení k dani. Výpočet daně a čisté mzdy je znázorněn Tab. 4.5.

Tab. 4.5 Výpočet mzdy bez podepsaného prohlášení k dani v České republice

Výpočet daně		
	v Kč	v PLN
hrubá mzda	15 603	2600,07
zdravotní pojištění (9 %)	1 404	233,96
sociální pojištění (24,8 %)	3 870	644,89
superhrubá mzda (základ daně)	20 877	3478,92
zaokrouhlení základu daně	20 900	3482,75
záloha na daň (15 %)	3 135	522,41
zdravotní pojištění (4,5 %)	703	117,15
sociální pojištění (6,5 %)	1 015	169,14
čistá mzda	10 750	1791,37

Zdroj: vlastní zpracování

Efektivní sazba daně R_E dle rovnice (4.1) je rovná 15 % nominální sazbě daně. Protože poplatník neuplatňuje žádné slevy na daních, jeho efektivní sazba daně se neliší od nominální sazby daně.

Jelikož poplatník nepodepsal prohlášení k dani, má povinnost podat daňové přiznání do 1. dubna po skončení zdaňovacího období, nebo má možnost dodatečně podepsat daňové prohlášení při ročním zúčtování daně do 15. února a uplatnit slevy dodatečně.

4.1.2 Polská republika

Stejně jako předcházející podkapitola je následující podkapitola zaměřená nejdříve na zdravotní a sociální pojištění, dále pak na stanovení základu daně a čisté mzdy, a nakonec na konkrétní příklady z pohledu Polské republiky.

Zdravotní a sociální pojištění

Stejně jako v České republice je nezbytné znát odvody na zdravotní a sociální pojištění pro výpočet základu daně a čisté mzdy. Sazby zdravotního a sociálního pojištění jsou uvedené v Tab. 4.6. Sociální pojištění se skládá z důchodového, invalidního a nemocenského pojištění.

Vyměřovacím základem pro příspěvky na sociální pojištění je hrubá mzda zaměstnance, zatímco zdravotní pojištění se počítá z hrubé mzdy snížené o příspěvky na sociální pojištění (Poradnik Przedsiębiorcy, 2020). Sazby jsou zobrazeny v Tab. 4.6.

Tab. 4.6 Sazby zdravotního a sociálního pojištění

Typ zabezpečení	Způsob financování a procentní sazba	
	zaměstnavatel	zaměstnanec
Důchodové	9,76 %	9,76 %
Invalidní	6,50 %	1,50 %
Nemocenské	-	2,45 %
Úrazové	1,67 %	-
Zdravotní	-	9 %

Zdroj: Poradnik Przedsiębiorcy (2020), vlastní úprava

Základ daně

Základem daně je hrubá mzda snížená o příspěvky na sociální pojištění hrazené zaměstnancem a o paušální výdaje na dosažení příjmů, která měsíčně závisí na tom, zda poplatník je zaměstnán v místě bydliště (250 PLN) nebo mimo bydliště (300 PLN), viz. Tab. 4.7. Ročně se tato paušální částka odvíjí od toho, zda je poplatník zaměstnán v místě bydliště a od počtu pracovních poměrů.

Tab. 4.7 Položky snižující základ daně

Položky snižující základ daně	
Sociální pojištění	13,71 % z HM
Výdaje na dosažení příjmů	250 PLN nebo 300 PLN měsíčně

Zdroj: vlastní zpracování

Čistá mzda

Čistá mzda je hrubá mzda snižená o zálohu na dani a o příspěvek na zdravotní a sociální pojištění hrazené zaměstnancem. Viz. Tab. 4.8.

Tab. 4.8 Výpočet čisté mzdy v Polské republice

Výpočet čisté mzdy
Hrubá mzda (brutto)
- Záloha na daň
- Zdravotní pojištění (9 %)
- Sociální pojištění (13,71 %)
= Čistá mzda (netto)

Zdroj: vlastní zpracování

Následující část je zaměřena na příklady výpočtu mzdy z pohledu zaměstnance pana Poláka z Polské republiky, prvně s podepsaným prohlášením k dani a následně bez podepsaného prohlášení k dani.

Mzda poplatníka s podepsaným prohlášením k dani

Poplatník pan Polák v Polské republice pobírá minimální mzdu ve výši 2 600 PLN a podepsal formulář PIT-2. Jeho sazba na zálohu daně činí 17 %. Výsledná záloha je snižená o zdravotní pojištění hrazené zaměstnancem ve výši 7,75 %, dále má nárok na snížení daně o 43,76 PLN a na uplatnění výdajů na dosažení příjmů ve výši 250 PLN. Výpočet je zobrazen v Tab. 4.9.

Tab. 4.9 Výpočet mzdy s podepsaným prohlášením k dani v Polské republice

Výpočet daně		
	V PLN	V Kč
hrubá mzda	2 600	15 602,6
sociální pojištění za zaměstnance	356,46	2 139,12
základ pro výpočet zdravotního pojištění	2 243,54	13 463,48
zdravotní pojištění (9 %)	201,92	1 211,72
výdaje na dosažení příjmů	250	1 500,25
základ daně	1 993,54	11 963,23
zaokrouhlený základ daně	1 994	11 965,99
daň (17 %)	338,98	2 034,22
zdravotní pojištění (7,75 %)	173,87	1 043,39
snížení daňové povinnosti	43,76	262,6
daňová povinnost	121,35	728,22
zaokrouhlená daňová povinnost	121	726,12
čistá mzda	1 920,62	11 525,64
sociální pojištění za zaměstnavatele	466,18	2 797,55

Zdroj: vlastní zpracování

Efektivní sazba daně R_E dle rovnice (4.1) činí 6,07 % na rozdíl od stanovené 17 % nominální sazby.

Měsíční zálohy na daních poplatníka činí 121 PLN. Poplatník podává daňové přiznání prostřednictvím formuláře PIT-37, který vyplňuje do 30. dubna po skončení zdaňovacího období.

Slevu na dítě si může poplatník uplatnit v ročním daňovém přiznání ve výši 1 112,04 PLN (Ministerstwo Finansów, 2019).

V případě, že poplatník má nebo ještě neměl 26 let, neměl by povinnost platit daň, a tak by jeho čistá mzda činila 2 041,62 PLN (12 251,76 Kč).

Mzda poplatníka bez podepsaného prohlášení k dani

Bez podepsaného prohlášení k dani formulářem PIT-2 si nemůže poplatník pan Polák uplatnit částku snížení daňové povinnosti v daném zdaňovacím období. Na ostatní slevy má nárok stejně jako u podepsaného prohlášení k dani při podávání daňového přiznání. Výpočet je zobrazen v Tab. 4.10.

Tab. 4.10 Výpočet mzdy bez podepsaného prohlášení k dani v Polské republice

Výpočet daně		
	V PLN	V Kč
hrubá mzda	2 600	15 602,6
sociální pojištění za zaměstnance	356,46	2 139,12
základ pro výpočet zdravotního pojištění	2 243,54	13 463,48
zdravotní pojištění (9 %)	201,92	1 211,72
výdaje na dosažení příjmů	250	1 500,25
základ daně	1 993,54	11 963,23
zaokrouhlený základ daně	1 994	11 965,99
daň (17 %)	338,98	2 034,29
zdravotní pojištění (7,75 %)	173,87	1 043,39
daňová povinnost	165,11	990,8
zaokrouhlená daňová povinnost	165	990,17
čistá mzda	1 876,62	11 261,61
sociální pojištění za zaměstnavatele	466,18	2 797,55

Zdroj: vlastní zpracování

Efektivní sazba daně R_E dle rovnice (4.1) činí 8,27 % na rozdíl od stanovené 17 % nominální sazby.

Povinnost daňového přiznání má stejnou, jak poplatník s podepsaným prohlášením, tzn. formulářem PIT-37. Poplatník nemůže dodatečně podepsat prohlášení k dani, a nemá tak nárok na snížení daňové povinnosti.

V případě, že poplatník má nebo ještě neměl 26 let, neměl by povinnost platit daň, a tak by jeho čistá mzda činila 2 041,62 PLN (12 251,76 Kč).

4.1.3 Porovnání

Český poplatník má, na rozdíl od polského poplatníka, možnost využití většiny slev na daních měsíčně, z čeho plyne vyšší rozdíl mezi oběma státy ve výsledné dani v daném měsíci, a navíc se liší výše a možnosti slev. Například v Polské republice je zavedena sleva na internet nebo významný měsíční odpočet od daně, část příspěvku na zdravotní pojištění. v České republice je zase významná sleva na poplatníka, která je vyšší než obdoba slevy na poplatníka v Polské republice – částka snižující daň, nebo daňové zvýhodnění, který je i v Polské republice, ale na rozdíl od českého poplatníka nemůže polský poplatník dosáhnout daňového bonusu.

Daňové přiznání se v České republice podává do 1. dubna a v Polské republice do konce dubna. Pokud nemá český poplatník povinnost podat daňové přiznání, může požádat svého zaměstnavatele o roční zúčtování daně po splnění podmínek, a to do 15. února. Bez podepsaného prohlášení poplatníka k dani má český zaměstnanec povinnost podat daňové přiznání, prohlášení lze však podepsat dodatečně. V Polské republice má zaměstnanec povinnost podat daňové přiznání.

Základem daně v Polské republice je hrubá mzda snížená o příspěvky na sociální pojištění a výdajů na dosažení zisku, v České republice je zase hrubá mzda zvýšená o odvody na pojistném placené zaměstnavatelem. V Polské republice, na rozdíl od České republiky, platí progresivní sazba daně, ve kterém je stanovena hranice základu daně 85 528 PLN a částka nad limit je dodatečně zdaněná 32 % sazbou, výpočet nad tímto limitem je znázorněn v podkapitole 4.3.

Porovnání měsíční mzdy s podepsaným prohlášením k dani je znázorněno v Tab. 4.11.

Tab. 4.11 Měsíční mzda s podepsaným prohlášením k dani

	Česká republika		Polská republika	
	v Kč	v PLN	v Kč	v PLN
hrubá mzda	15 603	2 600,07	15 602,6	2 600
základ daně	20 900	3 482,75	11 965,99	1 994
daň/bonus	-202	-33,66	726,12	121
čistá mzda	14 087	2 347,44	11 525,65	1 920,62

Zdroj: vlastní zpracování

Efektivní sazba daně $R_{E+ZP+SP}$ dle rovnice (4.2):

Celkové náklady na zaměstnance pana Čecha činí 20 877 Kč a daňové zatížení ve výši 6 790 Kč. Efektivní sazba daně $R_{E+ZP+SP}$ činí 32,52 %.

Celkové náklady na zaměstnance pana Poláka činí 3 066,18 PLN (18 400 Kč) a daňové zatížení činí 1 145,91 PLN (6 876,61 Kč). Efektivní sazba daně $R_{E+ZP+SP}$ činí 37,37 %.

Porovnání měsíční mzdy bez podepsaného prohlášení k dani je znázorněno v Tab. 4.12.

Tab. 4.12 Měsíční mzda bez podepsaného prohlášení k dani

	Česká republika		Polská republika	
	v Kč	v PLN	v Kč	v PLN
hrubá mzda	15 603	2 600,07	15 602,6	2 600
základ daně	20 900	3 482,75	11 965,99	1 994
daň/bonus	3 135	522,41	990,17	165
čistá mzda	10 750	1 791,37	11 261,61	1 876,62

Zdroj: vlastní zpracování

Měsíční daňovou povinnost v Polské republice příliš neovlivňuje podepsané nebo nepodepsané prohlášení k dani. Měsíčně si poplatník může uplatnit pouze částku snižující daň, na jiné slevy má nárok až při podávání daňového přiznání.

Efektivní sazba daně $R_{E+ZP+SP}$ dle rovnice (4.2):

Celkové náklady na českého zaměstnance jsou ve výši 20 877 Kč a odvody činí 10 127 Kč. Efektivní sazba daně $R_{E+ZP+SP}$ činí 48,51 %.

Celkové náklady na polského zaměstnance činí 3 066,18 PLN (18 400,15 Kč) a odvody činí 1 189,56 PLN (7 138,55 Kč). Efektivní sazba daně $R_{E+ZP+SP}$ činí 38,80 %.

4.2 Podnikatelská činnost registrovaná

Kapitola je zaměřená na zdanění osoby samostatně výdělečně činné a jeho možnosti jak stanovení výdajů, tak stanovení způsobů zdanění. První část je zaměřená na poplatníka z České republiky, druhá na poplatníka z Polské republiky.

V tomto případě je zobrazená situace podnikatele, který založil vlastní podnik, obchod s potravinami, již v roce 2014. Jeho příjmy za rok 2020 dosahovaly výše 1 200 000 Kč (199 966,67 PLN) a výdaje činily 700 000 Kč (116 647,23 PLN). Současně zaměstnává dva zaměstnance, má manželku a jedno dítě ve školním věku, na které uplatňuje slevu.

V následujících podkapitolách jsou nejdříve popsány obecné informace a odvody na zdravotní a sociální pojištění, následně jsou zobrazeny konkrétní možnosti výpočtu daně.

4.2.1 Česká republika

Podnikatel pan Novák má možnost zvolit si způsob stanovení výdajů, a to výdaje skutečně vynaložené nebo výdaje stanovené procentem z příjmů, nebo má možnost uplatnění daně stanovené paušální částkou. Sazba daně je stanovena na 15 %. Dle § 7 ZDP vede podnikatel účetnictví nebo daňovou evidenci. V případě uplatnění výdajů stanovených procentem z příjmů vede poplatník evidenci příjmů a pohledávek. Dle § 7a ZDP v případě daně stanovené paušální částkou poplatník vede evidenci příjmů, pohledávek a hmotného majetku. Podnikatel je povinen podat daňové přiznání 1. dubna po skončení zdaňovacího období – to neplatí pro stanovení daně paušální sazbou, ve kterém se platí daň samotná do 15. prosince zdaňovacího období. Poplatník neuplatňuje slevu na manželku, jelikož má vlastní příjmy přesahující částku 68 000 Kč.

Zálohy na daních poplatník odvádí dvakrát nebo čtyřikrát za zdaňovací období a stanovuje se podle minulé známé daňové povinnosti za zdaňovací období. Zálohy na daň ze samostatné činnosti neplatí, pokud příjmy ze závislé činnosti přesahují 50 % celkových příjmů, konkrétněji viz. kapitola 2.8, nebo pokud uplatňuje daň stanovenou paušální sazbou.

Zdravotní a sociální pojištění OSVČ

Výše pojistného na zdravotní pojištění činí 13,5 % za rozhodné období podle § 2 ZPZ a částka se zaokrouhluje na celé koruny nahoru. Dle § 7 ZPS sazba na sociální pojištění činí 29,2 % z vyměřovacího základu a zaokrouhluje se na celé koruny nahoru.

Dle § 3a ZPZ a § 5b ZPS se vyměřovací základ na zdravotní pojištění a sociální pojištění stanoví jako 50 % příjmů ze samostatné činnosti snížené o výdaje na dosažení příjmů a tato částka se zaokrouhluje na celé koruny nahoru. Vyměřovací základy však nesmí překročit stanovené hranice vyměřovacích základů popsané dále.

Pro hlavní výdělečnou činnost hranice minimálního měsíčního vyměřovacího základu na sociální pojištění činí podle § 14 ZPS nejméně 25 % z průměrné mzdy a maximální roční vyměřovací základ činí podle § 15a ZPS 48násobek průměrné mzdy. Pro roční zdravotní pojištění platí pouze minimální vyměřovací základ a činí podle § 3a ZPZ dvanáctinásobek 50 % z průměrné mzdy. Průměrná měsíční mzda pro rok 2020 činí 34 835 Kč (Všeobecná zdravotní pojišťovna, 2020). Po přepočtu roční minimální vyměřovací základ pro sociální pojištění činí 104 508 Kč a maximální činí 1 672 080 Kč.

Pro zdravotní pojištění platí minimální vyměřovací základ ve výši 209 010 Kč. Minimální měsíční zálohy na sociální pojištění činí 2 544 Kč a na zdravotní pojištění činí 2 352 Kč.

Skutečně vynaložené výdaje

Základem daně jsou příjmy ve výši 1 200 000 Kč snížené o výdaje ve výši 700 000 Kč. V roce 2020 tento základ daně činí 500 000 Kč a poplatník uplatnil slevu na poplatníka a daňové zvýhodnění na dítě. Výpočet daně je zobrazen v Tab. 4.13.

Tab. 4.13 Skutečně vynaložené výdaje

Výpočet daně		
	v Kč	v PLN
příjmy	1 200 000	199 966,67
výdaje	700 000	116 647,23
základ daně	500 000	83 319,45
daň (15 %)	75 000	12 497,92
sleva na poplatníka	24 840	41 39,31
daňové zvýhodnění	15 204	2 533,58
daň po slevách	34 956	5 825,03
sociální pojištění	73 000	12 164,64
zdravotní pojištění	33 750	5 624,06

Zdroj: vlastní zpracování

Efektivní sazba daně R_E dle rovnice (4.1) činí 6,99 % na rozdíl od stanovené 15 % nominální sazby. Daňové přiznání včetně Přílohy č. 1 je v příloze č. 1.

Výdaje procentem z příjmů

Poplatník Novák může uplatňovat výdaje ve výši 60 % z příjmů, pokud za rok 2020 činí jeho příjmy 1 200 000 Kč, jeho výdaje činí 720 000 Kč a základ daně je ve výši 480 000 Kč. Od daně si může odečíst slevu na poplatníka a daňové zvýhodnění na dítě. Výpočet daně viz. Tab. 4.14.

Tab. 4.14 Výdaje procentem z příjmů

Výpočet daně		
	v Kč	v PLN
příjmy	1 200 000	199 966,67
výdaje	720 000	119 980
základ daně	480 000	79 986,67
daň (15 %)	72 000	11 998
sleva na poplatníka	24 840	4 139,31
daňové zvýhodnění	15 204	2 533,58
daň po slevách	31 956	5 325,11
sociální pojištění	70 080	11 678,05
zdravotní pojištění	32 400	5 399,1

Zdroj: vlastní zpracování

Efektivní sazba daně R_E dle rovnice (4.1) činí 6,67 % na rozdíl od stanovené 15 % nominální sazby.

Daň stanovená paušální částkou

V případě, že příjmy poplatníka za tři předcházející období nepřesáhly výši 5 000 000 Kč, splňuje všechny podmínky pro uplatnění daně paušální částkou, tj. podnikatelská činnost bez spolupracujících osob kromě druhého z manželů, není společníkem společnosti a příjmy poplatníka plynou pouze ze samostatné činnosti, závislé činnosti, jsou osvobozené od daně nebo zdanitelné zvláštní sazbou. Žádost musí poplatník podat do 31. ledna zdaňovacího období.

Předpokládané výdaje nesmí být nižší než výdaje procentem z příjmů. Pokud jsou za rok 2020 předpokládané příjmy ve výši skutečných a předpokládané výdaje ve výši 60 % z příjmů, je výpočet obdobný jako v Tab. 4.14 a činí 31 956 Kč. Tuto daň stanovuje správce daně po souhlasu a projednání s poplatníkem maximálně do 15. května a je splatná 15. prosince, navíc lze daň stanovit až na tři následující zdaňovací období. Daňové přiznání poplatník za dané zdaňovací období nepodává.

4.2.2 Polská republika

U podnikatele pana Mazura se základ daně a sazby daně liší podle způsobu zdanění. Podnikatel má na výběr zdanění podle daňové stupnice, rovné daně, paušální sazby od evidovaných příjmů a daňové karty.

Podnikatel si volí způsob výpočtu daně při registraci podnikání přes formulář CEIDG-1 (Serwis informacyjno-usługowy dla przedsiębiorcy, 2020). Bud' může uplatňovat zdanění podle progresivní daňové stupnice nebo podle 19 % rovné sazby, u obou případů má poplatník povinnost vést knihu příjmů a výdajů a zálohy na daních odvádí měsíčně nebo čtvrtletně, další možností je paušální sazba od evidovaných příjmů, přičemž poplatník je povinen vést evidenci příjmů a odvádí zálohy na daních čtvrtletně nebo měsíčně a daňová karta, u které se odvádí daň měsíčně. Změnu způsobu zdanění provádí poplatník do 20. dne následujícího měsíce po měsíci, ve kterém dosáhl první příjem v novém roce, a změnu z daňové karty provádí do 20. ledna (Borowska, 2020). Poplatník si může uplatnit měsíční zálohy ve výši 1/12 z minulé daňové povinnosti v případě, že v daném zdaňovacím období uplatňoval progresivní daňovou stupnici nebo rovnou sazbu daně.

Zdravotní a sociální pojištění

V Polské republice jsou daný nejnižší měsíční příspěvky na sociální a zdravotní pojištění. V tomto případě za rok 2020 celkové příspěvky na sociální pojištění činí 10 904,61 PLN (65 438,56 Kč) a celkové příspěvky na zdravotní pojištění činí 4 328,06 PLN (25 972,69 Kč) a od daně si lze odečíst příspěvky na sociální pojištění maximálně ve výši 3 726,94 PLN (22 365,37 Kč) (PIT, 2020).

Progresivní daňová stupnice

Základem daně jsou příjmy ve výši 199 966,67 PLN (1 200 000 Kč) snížené o výdaje vynaložené na dosažení zisku ve výši 116 647,23 PLN (700 000 Kč). Za zdaňovací období v roce 2020 činí základ daně 83 319,44 PLN (500 000 Kč), který lze snížit o výdaje na internet, maximálně do výše 760 PLN, a o sociální pojištění ve výši 10 904,61 PLN.

Základ daně je nižší než hranice 85 528 PLN, tudíž je pan Mazur zatížen pouze 17 % daňovou sazbou ze základu daně. Daň si lze snížit o zdravotní pojištění ve výši 3 726,94 PLN (22 365,37 Kč), slevu na dítě ve výši 1 112,04 PLN (6 673,35 Kč) a o částku snižující daň ve výši 525,12 PLN (3 151,25 Kč). Výpočet daně je uveden v Tab. 4.15.

Tab. 4.15 Výpočet daně podle progresivní daňové stupnice

Výpočet daně		
	v PLN	v Kč
příjmy	199 966,67	1 200 000
výdaje	116 647,23	700 000
základ daně	83 319,44	500 000
sociální pojištění	10 904,61	65 438,56
výdaje na internet	760	4 560,76
základ daně	71 654,83	430 000,63
zaokrouhlený základ daně	71 655	430 001,66
daň (17 %)	12 181,35	73 100,28
zdravotní pojištění	3 726,94	22 365,37
sleva na dítě	1 112,04	6 673,35
částka volná od daně	525,12	3 151,25
daň po snížení	6 817,25	40 910,32
zaokrouhlená daň	6 817	40 908,82

Zdroj: vlastní zpracování

Efektivní sazba daně R_E dle rovnice (4.1) činí 9,51 % na rozdíl od stanovené 17 % nominální sazby.

Poplatník má povinnost podat daňové přiznání formulářem PIT-36 do 30. dubna následujícího po zdaňovacím období. Daňové přiznání je v příloze č. 2 včetně s přílohou PIT/0 pro uplatnění slev a odpočtů.

Daň rovná

Základem daně jsou rovněž příjmy snížené o výdaje, avšak sazba daně činí 19 % bez ohledu na výše základu daně.

Využitím rovné daňové sazby však zaniká možnost využití většiny slev a odpočtů (Borowska, 2020). Základ daně si lze snížit o zaplacené sociální pojištění a snížit daň o zdravotní pojištění ve výši 7,75 %. Výpočet je uveden v Tab. 4.16.

Tab. 4.16 Výpočet daně podle rovné daně

Výpočet daně		
	v PLN	V Kč
příjmy	199 966,67	1 200 000
výdaje	116 647,23	700 000
základ daně	83 319,44	499 999,96
sociální pojištění	10 904,61	65 438,56
základ daně	72 414,83	434 561,39
zaokrouhlený základ daně	72 415	434 562,42
daň (19 %)	13 758,85	82 566,86
zdravotní pojištění	3 726,94	22 365,37
daň po snížení	10 031,91	60 201,49
zaokrouhlená daň	10 032	60 202,03

Zdroj: vlastní zpracování

Efektivní sazba daně R_E dle rovnice (4.1) činí 13,85 % na rozdíl od stanovené 19 % nominální sazby.

Poplatník v případě rovné daně podává daňové přiznání formulářem PIT-36L do 30. dubna následujícího období.

Paušální sazba od evidovaných příjmů

Jelikož příjmy poplatníka nepřesáhly za rok 2020 částku 250 000 EUR, má možnost si uplatnit daň paušální sazbou od evidovaných příjmů. Základem daně jsou pouze příjmy a sazba daně činí 3 % ze základu daně. Základ daně je snížený o příspěvky na sociální zabezpečení a o výdaje na internet a daň samotná je snižena o příspěvky na zdravotní pojištění, na ostatní slevy nemá poplatník nárok (Poradnik Przedsiębiorcy, 2019). Výpočet je znázorněn v Tab. 4.17.

Tab. 4.17 Výpočet daně podle paušálních sazeb od evidovaných příjmů

Výpočet daně		
	v PLN	v Kč
příjmy	199 966,67	1 199 999,99
základ daně	199 967	1 200 001,97
sociální pojištění	10 904,61	65 438,56
výdaje na internet	760	4 560,76
základ daně	188 302,39	1 130 002,64
zaokrouhlený základ daně	188 302	1 130 000,3
daň (3 %)	5 649,06	33 900,01
zdravotní pojištění	3 726,94	22 365,37
daň po snížení	1 922,12	11 534,64
zaokrouhlená daň	1 922	11 533,92

Zdroj: vlastní zpracování

Efektivní sazba daně R_E dle rovnice (4.1) činí 1,02 % na rozdíl od stanovené 3 % nominální sazby.

Poplatník v případě paušálních sazeb podává daňové přiznání formulářem PIT-28 do 2. března následujícího období.

Daňová karta

Podnikatel zaměstnává dva zaměstnance a podniká ve městě do 50 000 obyvatel, tudíž daň je ve výši měsíční částky stanovené v rozsahu od 723 PLN do 1184 PLN a má možnost si odečíst příspěvky na zdravotní pojištění ve výši 7,75 %. Poplatníkovi byla vyměřena daň ve výši 723 PLN měsíčně. Výpočet daně je znázorněn v Tab. 4.18.

Tab. 4.18 Výpočet podle daňové karty

Výpočet daně		
	v PLN	v Kč
daň	8 676	52 064,68
zdravotní pojištění	3 726,94	22 365,37
daň po snížení	4 949,06	29 699,31
zaokrouhlená daň	4 949	29 698,95

Zdroj: vlastní zpracování

Efektivní sazbu daně R_E dle rovnice (4.1) nelze vypočítat, protože daňová karta neuplatňuje zdanění procentní sazbou ze základu daně.

V případě zdanění daňovou kartou poplatník podává daňové přiznání formulářem PIT-16A do 31. února následujícího období.

4.2.3 Porovnání

Podnikatel pan Novák má v České republice, na rozdíl od podnikatele pana Mazura v Polské republice, dvě možnosti stanovení výdajů, jedná se o skutečně vynaložené výdaje a výdaje stanovené procentem z příjmů, nebo má možnost stanovení paušální sazby daně. Uplatnění výdajů procentem z příjmů ne vždy může být pro podnikatele výhodné. Výhodné je v situaci, když očekává nízké náklady oproti příjmům, a měl by tak možnost uplatňovat vyšší výdaje. Pokud by podnikatel předpokládal vysoké výdaje například ve výrobní činnosti, mohl by prodělat, kdyby uplatňoval náklady stanovené procentem z příjmů. Pokud je daň stanovená paušální částkou, je tato daň zavazující na celé zdaňovací období bez ohledu na skutečnou výši zdaňovacího základu, navíc nelze uplatnit daňový bonus a minimální výše daně je 600 Kč.

Poplatník v Polské republice má na výběr z více možností způsobů zdanění, jedná se o zdanění progresivní stupnici, rovnou dani, paušální dani od evidovaných příjmů a daňovou kartou. Srovnání základů daně a daní je zobrazeno v Tab. 4.19.

Tab. 4.19 srovnání základů daně a daně

Česká republika	Základ daně		Daň	
	v Kč	v PLN	v Kč	v PLN
skutečně vynaložené výdaje	500 000	83 319,45	34 956	5 825,03
výdaje stanovené procentem z příjmů	480 000	79 986,67	31 956	5 325,11
daň stanovená paušální částkou	480 000	79 986,67	31 956	5 325,11
Polská republika	Základ daně		Daň	
	v Kč	v PLN	v Kč	v PLN
progresivní daňová stupnice	430 001,66	71 655	40 908,82	6 817
daň rovná	434 561,39	72 415	60 202,03	10 032
paušální sazba od evidovaných příjmů	1 130 000,3	188 302	11 533,92	1 922
daňová karta	-	-	29 698,95	4 949

Zdroj: vlastní zpracování

Pro účely porovnání daňového zatížení $R_{E+ZP+SP}$ autor vychází u všech případů z částky dosaženého hrubého zisku, tj. dosažené příjmy snížené o výdaje, a jeho zatížení celkovými částkami odvodů, které plátce odváděl. Jedná se o sumu daně a příspěvků na zdravotní, a sociální pojištění.

$R_{E+ZP+SP}$ dle rovnice (4.2) v České republice:

- Skutečně vynaložené výdaje: $\frac{141\,706}{500\,000} \cdot 100 = 28,34 \%$
- Výdaje stanovené procentem z příjmů: $\frac{134\,436}{500\,000} \cdot 100 = 26,89 \%$
- Daň stanovená paušální částkou: $\frac{134\,436}{500\,000} \cdot 100 = 26,89 \%$

$R_{E+ZP+SP}$ dle rovnice (4.2) v Polské republice:

- Progresivní daňová stupnice: $\frac{22\,049,67}{83\,319,45} \cdot 100 = 26,46 \%$
- Daň rovná: $\frac{25\,264,67}{83\,319,45} \cdot 100 = 30,32 \%$
- Paušální sazba od evidovaných příjmů: $\frac{17\,154,67}{83\,319,45} \cdot 100 = 20,59 \%$
- Daňová karta: $\frac{20\,181,67}{83\,319,45} \cdot 100 = 24,22 \%$

Zálohy na daních

Výše záloh v České republice závisí na poslední známé daňové povinnosti. Poplatníci tedy neplatí zálohy podle dosaženého základu v daném zdaňovacím období, ale odvádí se buď 40 % pololetně z poslední známé daňové povinnosti, pokud daná daňová povinnost byla v rozmezí od 30 000 Kč do 150 000 Kč, anebo 25 % čtvrtletně z poslední známé daňové povinnosti, pokud daňová povinnost přesahovala 150 000 Kč. Poplatník bude tedy v obou případech odvádět v roce 2021 40 % pololetně. Pokud ale poplatník uplatňuje daň stanovenou paušální sazbou, je daň samotná splatná do 15. prosince zdaňovacího období.

V Polské republice má poplatník možnost platit zálohy podle skutečné výše měsíčně, čtvrtletně nebo platit zálohy měsíčně podle minulé daňové povinnosti, resp. daňové povinnosti před dvěma lety. Na všechny tři možnosti má poplatník, po splnění podmínek, nárok, pokud uplatňuje progresivní daňovou stupnici nebo rovnou daň. U paušálních sazeb má možnost stanovit si skutečné zálohy měsíčně a čtvrtletně. Pokud má daň stanovenou podle daňové karty, zálohy neplatí, místo toho odvádí daň měsíčně.

4.3 Podnikatelská činnost se spolupracující osobou

Poslední podkapitola čtvrté kapitoly je zaměřená na podnikatele a na některé možnosti snížení daňové povinnosti. Konkrétně se jedná o rozdělení příjmů a výdajů na spolupracující osoby v České republice a o společné daňové přiznání manželů v Polské republice.

Podnikatel vede podnik v oblasti zemědělství a jeho příjmy za rok 2020 jsou ve výši 1 400 000 Kč (233 294,45 PLN) a výdaje ve výši 700 000 Kč (116 647,23 PLN), za minulý rok dosáhl podnik ztráty 30 000 Kč. Kromě podnikání dosahoval příjmy z nájmu nemovité věci ve výši 100 000 Kč (16 663,89 PLN) a výdaje ve výši 20 000 Kč (3 332,78 PLN). Tato nemovitá věc není zařazená do obchodního majetku. Žije se svou manželkou ve společné domácnosti.

Příjmy a výdaje spolupracujících osob v České republice

Pan Dvořák uplatňuje paušální výdaje procentem z příjmů z podnikání, ve kterém výdaje činí 80 % z příjmů, a z pronájmu nemovité věci, ve kterém výdaje činí 30 % z příjmů. Nemovitá věc není zařazená do obchodního majetku. Základ daně z podnikání činí 280 000 Kč a z pronájmu 70 000 Kč. Má možnost převést příjmy a výdaje z podnikání na spolupracující osoby. V tomhle případě na manželku, paní Dvořakovou,

50 % příjmů a výdajů. Paní Dvořáková nemá žádné jiné příjmy. Pan Dvořák si dále snížil základ daně o ztrátu z minulých let, oba manželé uplatnili slevu na poplatníka. Zdravotní a sociální pojištění OSVČ je popsán v podkapitole 4.2.1. Výpočet daně spolupracujících osob je znázorněn v Tab. 4.20 a pro porovnání je výpočet daně bez spolupracujících osob znázorněn v Tab. 4.21.

Tab. 4.20 Výpočet daně u spolupracujících osob

Výpočet daně pana Dvořáka		
	V Kč	v PLN
základ daně z podnikání	140 000	23 329,45
základ daně z pronájmu	35 000	5 832,36
ztráta z minulých let	30 000	4 999,17
celkový základ daně	145 000	24 162,64
daň (15 %)	21 750	3 624,4
sleva na poplatníka	24 840	4 139,31
daň po slevě	0	0
sociální pojištění	30 528	5 087,15
zdravotní pojištění	28 224	4 703,22
Výpočet daně paní Dvořákové		
	V Kč	v PLN
základ daně z podnikání	140 000	23 329,45
základ daně z pronájmu	35 000	5 832,36
celkový základ daně	175 000	29 161,81
daň (15 %)	26 250	4 374,27
sleva na poplatníka	24 840	4 139,31
daň po slevě	0	0
sociální pojištění	30 528	5 087,15
zdravotní pojištění	28 224	4 703,22

Zdroj: vlastní zpracování

Efektivní sazba daně R_E dle rovnice (4.1) činí 0 % na rozdíl od stanovených 15 %.

Tab. 4.21 Výpočet daně pana Dvořáka

Výpočet daně pana Dvořáka		
	V Kč	v PLN
základ daně z podnikání	280 000	46 658,89
základ daně z pronájmu	70 000	11 664,72
ztráta z minulých let	30 000	4 999,17
celkový základ daně	320 000	53 324,45
daň (15 %)	48 000	7 998,67
sleva na poplatníka	24 840	4 139,31
daň po slevě	23 160	3 859,36
sociální pojištění	40 880	6 812,2
zdravotní pojištění	28 224	4 703,22

Zdroj: vlastní zpracování

Efektivní sazba daně R_E dle rovnice (4.1) činí 7,24 % na rozdíl od stanovených 15 %.

Převedení příjmů a výdajů umožňuje uplatnění slevy na poplatníka u spolupracující osoby. V případě, kdyby poplatníkovi základ daně přesahoval hranici pro solidární daň, převedením si může základ daně snížit pod tuto hranici. Na druhou stranu se musí také odvádět sociální a zdravotní pojištění za spolupracující osobu, tudíž v konečném důsledku mohou poplatníci společně zaplatit na celkových odvodech více, než kdyby poplatník podnikal sám. Termín podání daňového přiznání je 1. dubna a pan Dvořák navíc vyplní Přílohu č. 2 k daňovému přiznání z titulu zdanění nájmu nemovité věci.

Efektivní sazba daně ($R_{E+ZP+SP}$) dle rovnice (4.2):

- Spolupracující osoby: $\frac{117\,504}{780\,000} \cdot 100 = 15,06 \%$
- Samostatně: $\frac{92\,264}{780\,000} \cdot 100 = 11,83 \%$

Společné daňové přiznání manželů v Polské republice

V Polské republice je možnost mít spolupracující osobu buď na pracovní smlouvu, mandátní smlouvu nebo bezúplatně s nejbližšími členy rodiny, kteří jsou ve společné domácnosti. Příspěvky na pojistné se odvíjí podle typu smlouvy. V tomto případě je bezúplatně spolupracující osoba paní Woźniaková, za kterou musí plátce odvádět příspěvky na pojistné ve stejné výši, co podnikatel (Dorociak, 2019). Příspěvky na sociální a zdravotní pojištění OSVČ viz. podkapitola 4.2.2. Manželé mohou podat

společné daňové přiznání, podmínkou však je, že manželství trvá celé zdaňovací období, mají společné vlastnictví majetku a neuplatňují jiný způsob zdanění než daňovou stupnici, kromě paušálních sazeb uplatněných na pronájem soukromého vlastnictví, na který poplatník podává daňové přiznání zvlášť. Příjmy z pronájmu podnikatele pana Woźniaka jsou zatíženy paušální sazbou ve výši 8,5 %. Paní Woźniaková nevykazovala žádné příjmy za rok 2020. Pan Woźniak uplatňuje sociální pojištění a ztrátu z minulých let ke snížení základu daně a zdravotní pojištění ke snížení daně z podnikání. Každý z manželů uplatňuje částku snižující daň. Výpočet je znázorněn v Tab. 4.22.

Tab. 4.22 Výpočet daně u společného daňového přiznání manželů

Výpočet daně manželů		
	v PLN	v Kč
základ daně z podnikání pana Woźniaka	116 647,23	700 000
sociální pojištění	21 809,22	130 877,13
ztráta z minulých let pana Woźniaka	4 999,17	30 000,02
společný zaokrouhlený základ daně	89 839	539 122,88
základ daně každého zvlášť	44 919	269 561,44
daň každého zvlášť (17 %)	7 636,30	45 825,44
částka volná od daně	525,12	3 151,25
zaokrouhlená daň každého zvlášť po snížení	7 111	42 673,11
společná daň	14 222	85 346,22
zdravotní pojištění	8 656,12	51 945,38
zdravotní pojištění pro odpočet	7 453,88	44 730,73
celková zaokrouhlená výše daně	6 768	40 615,49
základ daně z pronájmu	16 663,89	100 000
zaokrouhlený základ daně	16 664	100 000,66
daň (8,5 %)	1 416,44	8 500,06
daň po zaokrouhlení	1 416	8 497,42
daň celkem	8 184	49 112,90

Zdroj: vlastní zpracování

Efektivní sazba daně R_E dle rovnice (4.1) z podnikání činí 7,53 % na rozdíl od stanovených 17 % a z pronájmu je na úrovni stanovených 8,5 %.

Manželé podávají daňové přiznání formulářem PIT-36 a pan Woźniak podává navíc formulář PIT-28 z titulu zdanění paušální sazbou.

Pokud by pan Woźniak podával daňové přiznání sám, jeho základ daně by převýšil částku 85 528 PLN a částka převyšující tento limit by byla zdaněná sazbou 32 %. Výpočet je zobrazen v Tab. 4.23.

Tab. 4.23 Výpočet daně bez společného daňového přiznání manželů

Výpočet daně pana Woźniaka		
	v PLN	V Kč
základ daně z podnikání	116 647,22	700 000
sociální pojištění	10 904,61	65 438,56
ztráta z minulých let	4 999,17	30 000,02
základ daně	100 743,45	604 561,44
zaokrouhlený základ daně	100 743	604 558,74
daň (17 % z 85 528 PLN)	14 539,76	87 253,1
daň (32 % z 15 215 PLN)	4 868,8	29 217,67
zdravotní pojištění	4 328,06	25 972,69
zdravotní pojištění pro odpočet	3 726,94	22 365,37
částka volná od daně	332,47	1 995,15
výsledná daň	15 349,15	92 110,25
daň po zaokrouhlení	15 349	92 109,35
základ daně z pronájmu	16 663,89	100 000
zaokrouhlený základ daně	16 664	100 000,66
daň (8,5 %)	1 416,44	8 500,06
daň po zaokrouhlení	1 416	8 497,42
daň celkem	16 765	100 606,77

Zdroj: vlastní zpracování

Efektivní sazba daně R_E dle rovnice (4.1) z podnikání činí 14,12 % a z pronájmu je na úrovni stanovených 8,5 %.

Společné daňové přiznání manželů lze uplatnit u všech základu daně, které jsou zdaněné daňovou stupnicí. Umožňuje si snížit základ daně pod hranici 85 528 PLN a uplatnit částky volné od daně u druhé osoby bez příjmů. U spolupracujících osob, stejně jak v České republice, je povinnost odvádět příspěvky na pojištění za spolupracující osobu, takže v konečném důsledku mohou poplatníci prodělat.

Efektivní sazba daně ($R_{E+ZP+SP}$) dle rovnice (4.2):

- Společné daňové přiznání manželů: $\frac{38\,649,34}{129\,978,34} \cdot 100 = 29,74 \%$
- Samostatné daňové přiznání: $\frac{31\,997,67}{129\,978,34} \cdot 100 = 24,62 \%$

5 Závěr

Cílem práce je seznámení s problematikou daně z příjmů zaměřené na fyzické osoby, a to z pohledu jak České, tak Polské republiky s tím, že práce je rozdělena na dvě části, na teoretickou část, ve kterém je problematika popsána a stručně vysvětlená, a praktickou část, kde na modelových příkladech poplatníků jsou užity poznatky z teoretické části.

Teoretická část je zaměřena nejdříve na charakteristiku daně obecně a následně je popsána v každém státě zvlášť podle platných zákonů. Jsou vysvětleny typy příjmů, základy a sazby daně spolu s možností jejich snížení pomocí slev a odpočtů od daně nebo odpočitatelných položek od základu daně, platby záloh v průběhu zdaňovacího období. Dále je stanovena minimální mzda a minimální výše daně a povinnost daňového přiznání. Oba státy se liší hlavně sazbou daně, v České republice je zavedena lineární, rovná sazba daně a na příjmy ze samostatné činnosti lze uplatnit daň stanovenou paušální částkou, zatímco v Polské republice je zavedena progresivní daňová stupnice a další sazby určené pro příjmy ze samostatné činnosti, jedná se o daň rovnou, paušální sazbu daně a daňovou kartu, ve kterých se liší základ daně a sazby daně podle typu zdanění. Výdaje v České republice ze samostatné činnosti si poplatník může uplatnit buď procentem z příjmů nebo podle skutečných výdajů, a tak si ovlivnit základ daně. Významnou položkou ve stanovení základu daně ze zaměstnání jsou odvody na zdravotní a sociální pojištění. V České republice tyto odvody za zaměstnavatele zvyšují základ daně, a naopak v Polské republice odvody na sociální pojištění za zaměstnance základ daně snižují. Další odlišnosti jsou slevy a odpočty od daně. V České republice si lze uplatnit například vyšší slevy na poplatníka nebo na dítě. Poplatník v Polské republice má možnost si například odečíst část zdravotního pojištění od daně. Navíc v České republice je možnost uplatnění slev měsíčně, kromě ročních slev na jednoho manžela a na školné, v Polské republice lze měsíčně uplatnit pouze příspěvky na zdravotní pojištění a na částku snižující daň, ostatní slevy si lze uplatnit ročně.

Poznatky z teoretické části jsou aplikované v praktické části na modelových příkladech poplatníků obou států. Jedná se o poplatníky, kterým plynou příjmy ze zaměstnání, příjmy z podnikání a příjmy z podnikání i z nájmu. Příklady jsou podrobeny celým průběhem zdanění, uplatňování slev a odpočtů, povinnosti podat daňové přiznání a jsou zaměřeny zvlášť na každou možnost v kapitole. Příklad

na poplatníka, kterému plynou příjmy ze zaměstnání, je zaměřen na měsíční zdanění mzdy a na ostatní poplatníky je zaměřen na zdanění ročních příjmů.

V případě příjmů ze zaměstnání je možnost podat prohlášení k dani u svého zaměstnavatele v obou státech. Měsíční zdanění českých zaměstnanců více než polských ovlivňuje to, zda podepsal prohlášení k dani z důvodu nároku na čerpání slev měsíčně. V Polské republice to platí pouze pro částku volnou od daně, kde navíc nárok na tuto slevu zaniká úplně, pokud prohlášení nepodepíše. S podepsaným prohlášením dosáhl nižší efektivní daňové sazby z měsíční mzdy český poplatník a bez podepsaného prohlášení polský poplatník.

Jak již bylo řečeno, způsobu stanovení základu daně a samotné daně u osoby samostatně výdělečně činné je více, z tohoto důvodu jsou daňové zatížení jak pro daného poplatníka, tak mezi státy různé, stejně tak se mohou výhody nebo nevýhody jednotlivých způsobů lišit od konkrétního poplatníka v závislosti k jeho příjmům a výdajům nebo možnosti uplatňování slev, odpočtů atd. Výběr daného způsobu navíc záleží od konkrétní situace každého poplatníka, jelikož výše daně nemusí být jediný ukazatel, který může ovlivnit jeho výběr. Například se jedná o jednoduchost stanovení daně nebo nižší nároky na vedení firemní dokumentace, jako je například vedení evidence příjmů a pohledávek místo daňové evidence atd. Co se týče výše efektivní daňové sazby, zahrnující i odvody na pojistných, značně nejnižší dosáhl polský podnikatel, který má daň stanovenou paušální sazbou (20,59 %) a nejvyšší dosáhl opět polský poplatník podle rovné daně (30,32 %). Český poplatník dosáhl vyšších sazeb než polský, avšak je pro něj výhodnější uplatňování paušálních výdajů nebo paušální daně (26,89 %). Navíc má možnost rozdělit své příjmy a výdaje mezi spolupracující osoby a snížit si tak výši daně, tato možnost však nemusí být vždy výhodná, jelikož se za spolupracující osoby také odvádí příspěvky na zdravotní a sociální pojištění.

Daňové priznání se podává v obou státech. V případě České republiky od zdanitelných příjmů ve výši 15 000 Kč a v Polské republice od dosažení zdanitelných příjmů. V České republice je však poplatník v některých situacích uvolněn od povinnosti podat priznání daně, případně zaměstnanec má možnost požádat o roční zúčtování daně. V České republice je stanoven jeden termín podání, v Polské republice záleží od způsobů zdanění a podle toho závisí termín podání i výběr daného formuláře PIT. Po splnění podmínek v Polské republice mají manželé možnost podat daňové priznání, a tak si moci snížit daňovou povinnost.

Pro lepší porovnávání jsou příklady v praktické části podrobeny výpočtem efektivní daňové sazby pro porovnání s nominální sazbou, jelikož se skutečná sazba daně často liší z důvodu uplatňování slev a odpočtů od daně, a efektivní daňovou sazbou zahrnující i zdravotní a sociální pojištění pro porovnání celkového zatížení příjmů poplatníka a procentuálního podílu odvodů z vyměřovacího základu do státu.

Seznam použité literatury

Odborná kniha

NERUDOVÁ, Danuše. *Harmonizace daňových systémů zemí Evropské unie*. 4. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014. 336 s. ISBN 978-80-7478-626-6.

PELC, Vladimír a Petr PELECH. *Daně z příjmů s komentářem 2018*. 17. vyd. Olomouc: Nakladatelství ANAG, 2018. 830 s. ISBN 978-80-7554-144-4.

SCHELLEKENS, Marnix. *European tax handbook 2019*. Amsterdam: IBFD, 2019. 1249 s. ISBN 978-90-8722-521-6.

ŠIROKÝ, Jan a kol. *Daňové teorie s praktickou aplikací*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2008. 330 s. ISBN 978-80-7400-005-8.

ŠIROKÝ, Jan. *Daně v Evropské unii*. 6. vyd. Praha: Linde, 2013. 392 s. ISBN 978-80-7201-925-0.

VANČUROVÁ, Alena a Lenka LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2018*. 14. vyd. Praha: 1. VOX, 2018. 393 s. ISBN 978-80-87480-63-2.

VANČUROVÁ, Alena. *Zdanění osobních příjmů*. Praha: Wolters Kluwer, 2013. 428 s. ISBN 978-80-7478-388-3.

Článek v odborném časopise nebo ve sborníku z konference

BOROWSKA, Angelika. *Formy opodatkowania - jaki rodzaj opodatkowania wybrać?* ze dne 15. 01. 2020 [online]. [cit. 12. 04. 2020]. Dostupné z: <https://poradnikprzedsiębiorcy.pl/-formy-opodatkowania-jaka-wybrac>

CIEŚLA, Agata. *Miesięczne i kwartalne zaliczki na podatek w 2019 r.* ze dne 02. 11. 2018 [online]. [cit. 15. 03. 2020] Dostupné z: <https://www.gofin.pl/podatki/17,2,61,185337,miesieczne-i-kwartalne-zaliczki-na-podatek-w-2019-r.html>

DOROCIĄK, Katarzyna. *Osoba współpracująca - kim jest i jak ją rozliczać?* ze dne 10. 04. 2019 [online]. [cit. 23. 05. 2020]. Dostupné z: <https://poradnikprzedsiębiorcy.pl/-osoba-wspolpracujaca-kim-jest-i-jak-ja-rozliczac>.

E-PITY. *Wspólne rozliczenie małżonków PIT za 2019 (2020)* [online]. [cit. 15. 05. 2020] Dostupné z: <https://www.e-pity.pl/wspolne-rozliczenie-malzonkow-pit/>

FINANČNÍ SPRÁVA. *Průvodce pro daňové poplatníky v souvislosti s koronavirem* ze dne 29. 03. 2020 [online]. [cit. 13. 05. 2020] Dostupné z: https://www.financnisprava.cz/cs/financi-sprava/novinky/2020/Pruvodce_pro_danove_poplatniky_v_souvislosti_s_koronavirem-10500

KRĘSKI, Tomasz. *Tarcza antykryzysowa - zmiany w podatkach w związku z koronawirusem* ze dne 04. 03. 2020 [online]. [cit. 07. 05. 2020] Dostupné z: <https://www.lex.pl/tarcza-antykryzysowa-jakie-zmiany-wprowadza-w-podatkach,7228>

MINISTERSTWO FINANSÓW. *Bez PIT dla młodych* ze dne 25. 06. 2019 [online]. [cit. 13. 03. 2020] Dostępne z: <https://www.podatki.gov.pl/pit/bez-pit-dla-mlodych/>

MINISTERSTWO FINANSÓW. *Jak zapłacić podatek* ze dne 11. 10. 2019 [online]. [cit. 18. 03. 2020] Dostępne z: <https://www.podatki.gov.pl/pit/abc-pit/jak-zaplacic-podatek/>

MINISTERSTWO FINANSÓW. *Karta podatkowa* ze dne 11. 10. 2019 [online]. [cit. 15. 03. 2020] Dostępne z: <https://www.podatki.gov.pl/pit/abc-pit/karta-podatkowa/>

MINISTERSTWO FINANSÓW. *Koszty uzyskania przychodów* ze dne 14. 01. 2020 [online]. [cit. 13. 03. 2020] Dostępne z: <https://www.podatki.gov.pl/pit/abc-pit/koszty-uzyskania-przychodow/>

MINISTERSTWO FINANSÓW. *Przedmiot opodatkowania* ze dne 11. 10. 2019 [online]. [cit. 13. 03. 2020] Dostępne z: <https://www.podatki.gov.pl/pit/abc-pit/przedmiot-opodatkowania/>

MINISTERSTWO FINANSÓW. *Ryczałt od przychodów ewidencjonowanych* ze dne 05. 01. 2020 [online]. [cit. 15. 03. 2020] Dostępne z: <https://www.podatki.gov.pl/pit/abc-pit/ryczalt-od-przychodow-ewidencjonowanych/>

MINISTERSTWO FINANSÓW. *Stawki podatkowe* ze dne 13. 01. 2020 [online]. [cit. 15. 03. 2020] Dostępne z: <https://www.podatki.gov.pl/pit/stawki-podatkowe/>

MINISTERSTWO FINANSÓW. *Ulgi, odliczenia i zwolnienia* ze dne 06. 11. 2019 [online]. [cit. 13. 03. 2020] Dostępne z: <https://www.podatki.gov.pl/pit/ulgi-odliczenia-i-zwolnienia/>

PIT. *Czy, kiedy i jak złożyć PIT* ze dne 23. 04. 2020 [online]. [cit. 23. 04. 2020] Dostępne z: <https://www.pit.pl/zeznanie-podatkowe/>

PIT. *Odliczenia składek ZUS* ze dne 27. 2. 2020 [online]. [cit. 10. 04. 2020] Dostępne z: <https://www.pit.pl/odliczenia-skladek-zus/>

PIT. *Rozliczenie wspólne w 2020 r. za 2019 r.* ze dne 23. 04. 2020 [online]. [cit. 26. 04. 2020] Dostępne z: <https://www.pit.pl/malzonkowie-razem/>

PORADNIK PRZEDSIĘBIORCY. *Jak wyliczać wynagrodzenia pracowników?* Ze dne 19. 01. 2020 [online]. [cit. 26. 04. 2020]. Dostępne z: <https://poradnikprzedsiębiorcy.pl/-jak-wyliczac-wynagrodzenia>

PORADNIK PRZEDSIĘBIORCY. *Kwota wolna od podatku pracownika - jak wpływa na wynagrodzenie?* ze dne 31. 10. 2019 [online]. [cit. 10. 04. 2020]. Dostępne z: <https://poradnikprzedsiębiorcy.pl/-kwota-wolna-od-podatku-pracownika-jak-wplywa-na-wynagrodzenie>

PORADNIK PRZEDSIĘBIORCY. *Ryczałt od przychodów ewidencjonowanych jako forma opodatkowania* ze dne 04. 02. 2019 [online]. [cit. 12. 04. 2020]. Dostępne z: <https://poradnikprzedsiębiorcy.pl/-ryczalt-od-przychodow-ewidencjonowanych>

SERWIS INFORMACYJNO-USŁUGOWY DLA PRZEDSIĘBIORCY. *CEIDG – Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej* ze dne 23. 3. 2020 [online]. [cit. 26. 04. 2020] Dostępne z: <https://www.biznes.gov.pl/pl/firma/sprawy-urzedowe/chce-zalatwic-sprawe-w-urzedzie/rejestry-publiczne/centralna-ewidencja-i-informacja-o-dzialalnosci-gospodarczej>

STACHOWSKA, Magdalena. *PIT-2 - czym jest i kto powinien go złożyć?* ze dne 04. 02. 2019 [online]. [cit. 06. 05. 2020]. Dostępne z: <https://poradnikprzedsiębiorcy.pl/-pit-2-czym-jest-i-kto-powinien-go-zlozyc>

VŠEOBECNÁ ZDRAVOTNÍ POJIŠŤOVNA. *OSVČ - průměrná mzda* [online]. [cit. 10. 04. 2020] Dostępne z: <https://www.vzp.cz/platci/informace/osvc/osvc-prumerna-mzda>

Elektronické dokumenty a ostatní

Nařízení vlády č. 567/2006 Sb., o minimální mzdě, o nejnižších úrovních zaručené mzdy, o vymezení ztíženého pracovního prostředí a o výši příplatku ke mzdě za práci ve ztíženém pracovním prostředí, ve znění pozdějších předpisů

Obwieszczenie ministra finansów, inwestycji i rozwoju z dnia 5 listopada 2019 r. w sprawie stawek karty podatkowej i kwoty, do której można wykonywać świadczenia przy prowadzeniu niektórych usług, z wyjątkiem świadczeń dla ludności, oraz kwartalnych stawek ryczałtu od przychodów proboszczów i wikariuszy, obowiązujących w 2020 r. In: *Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej*. 2019, pozycja 1141. Dostępny také z: <http://www.dziennikustaw.gov.pl/MP/rok/2019/pozycja/1141>. ISSN 0867-3411.

Rozporządzenie rady ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej w 2020 r. In: *Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej*. 2019, pozycja 1778. Dostępny také z: <http://dziennikustaw.gov.pl/DU/rok/2019/pozycja/1778>. ISSN 0867-3411.

Ustawa z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę, ve znění pozdějších předpisů. In: *Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej*. 2002, pozycja 1679. Dostępny také z: <http://www.dziennikustaw.gov.pl/DU/rok/2002/wydanie/200/pozycja/1679>. ISSN 0867-3411.

Ustawa z dnia 20 listopada 1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne, ve znění pozdějších předpisů. In: *Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej*. 1998, pozycja 930. Dostępny také z: <http://www.dziennikustaw.gov.pl/szukaj?sKey=year&title=Ustawa+z+dnia+20+listopada+1998+r.+o+zrycza%C5%82towanym+podatku+dochodowym+>. ISSN 0867-3411.

Ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, ve znění pozdějších předpisů. In: *Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej*. 1991, pozycja 350. Dostępny také z: <http://www.dziennikustaw.gov.pl/szukaj?sKey=year&title=Ustawa+z+dnia+26+lipca+1991+r.+o+podatku+dochodowym+od+os%C3%B3b+fizycznych>. ISSN 0867-3411.

Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa, ve znění pozdějších předpisů. In: *Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej*. 1997, pozycja 926. Dostupný také z: <http://www.dziennikustaw.gov.pl/szukaj?sKey=year&title=Ustawa+z+dnia+29+sierpnia+1997+r.+--+Ordynacja+podatkowa>. ISSN 0867-3411.

Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2009, částka 87, s. 4038-4104. Dostupný také z: https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=280/2009&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy. ISSN 1211-1244.

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1992, částka 117, s. 3473-3491. Dostupný také z: https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=586/1992&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy. ISSN 1211-1244.

Zákon č. 589/1992 Sb. České národní rady o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1992, částka 118, s. 3521-3528. Dostupný také z: https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=589/1992%20&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy. ISSN 1211-1244.

Zákon č. 592/1992 Sb. České národní rady o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1992, částka 119, s. 3558-3565. Dostupný také z: https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=592/1992&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy. ISSN 1211-1244.

Seznam zkratek

Atd.	A tak dále
DŘ	Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů
EUR	Euro
HM	Hrubá mzda
KČ	Česká koruna
NMM	Nařízení vlády č. 567/2006 Sb., o minimální mzdě, o nejnižších úrovních zaručené mzdy, o vymezení ztíženého pracovního prostředí a o výši příplatku ke mzdě za práci ve ztíženém pracovním prostředí, ve znění pozdějších předpisů
OKP	Obwieszczenie ministra finansów, inwestycji i rozwoju z dnia 5 listopada 2019 r. w sprawie stawek karty podatkowej i kwoty, do której można wykonywać świadczenia przy prowadzeniu niektórych usług, z wyjątkiem świadczeń dla ludności, oraz kwartalnych stawek ryczałtu od przychodów proboszczów i wikariuszy, obowiązujących w 2020 r.
OSVČ	Osoba samostatně výdělečně činná
PLN	Polský zlotý
SP	Sociální pojištění
Tj.	To je
Tzn.	To znamená
UOP	Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa, ve znění pozdějších předpisů
UPD	Ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, ve znění pozdějších předpisů
UZPD	Ustawa z dnia 20 listopada 1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne, ve znění pozdějších předpisů
ZDP	Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů
ZP	Zdravotní pojištění

ZPS Zákon č. 589/1992 Sb. České národní rady o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti sazba sociálního pojištění zaměstnavatele, ve znění pozdějších předpisů

ZPZ Zákon č. 592/1992 Sb. České národní rady o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění činí sazba na zdravotní pojištění, ve znění pozdějších předpisů

Prohlašuji, že

- jsem byl seznámen s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 27. 05. 2020

Stanislav Raszka

Seznam příloh

Příloha 1 – Daňové přiznání pana Nováka s Přílohou č. 1

Příloha 2 – Daňové přiznání pana Mazura PIT-36 s PIT/0